

Braşovii Lămur

Ára 5 le

Szerda
1931 * december 16

Főszerkesztő
Sze'e Bé'a dr.

289. szám
XXXVII. évtől

Ára 5 le

A tanítók után...

Az ellenzék egységes tiltakozása megmentette a tanítók erkölcsi és anyagi biztonságát. A kormány kénytelen volt taktikát fűjni a terhek átruházásának a bornír' tervével. A községek, a vármegyék is felszabadulnak olyan kötelezettségek hordozása alól, melyek nem rájuk tartoznak, de amelyek alatt össze is roskadnának.

A jó ügyért való szolidaritásnak ez a váratlan sikere egyúttal biztató példája annak, hogy az igazság bátor és elszánt fellépése minden olyan kérdésben hatásos lehet, amit a kormányzati elfogultság és tehetetlenség százezrek méltatlan és jogtalan megnyomortására kitalált.

Ott van a magántisztviselők áldozati adója. Kegyelem és képtelen követelés, a gazdasági viszonyok legsúlyosabban megtámadott testület olyan megsarcolása, amire csak egy lélektelen és lelketlen finanszírozás képes.

Hogy a nyugdíj nélküli, rövid terminusra elbocsátható, javadalmában már házilag, sokszorosan leszorított s jövedelmi és globál adók örvényében hanyódo magántisztviselő még áldozati takaszt is hordozzon — ez több a soknál. Ennek sem szabad törvénné válnia, min ahogy nem lesz azzá a tanítók községi ellátása sem. Az ellenzék igazságérzetének itt is a maga önzetlen egységével és erejével kell sikraszállnia a jó ügyért, s itt is diadalt kell aratnia.

Argetoianu ur majd újra talál fölösleges milliókat, amelyek növelik a magántisztviselőktől szedendő véres áldozatot.

Menyháza — Pokolháza

Az agrárreform címén üzött visszaéléseknek a legtipikusabb példánya ez a menyházai panama.

A szociális intézménynek készült agrárreform pompás alkalom volt számosak számára — a menyházai bizottságon kívül is —, hogy maguknak minél több földet és pénzét harúcsoljanak és csináljanak olyan reformot, amit csak a legsötétebb satrapai úgból ismerünk.

Menyháza — Pokolháza azoknak, akik megszenvedték az agrár-reformot. A kiknek a földjét elvették, akiket egy üldölő ep alapítása címén koldusra nyomorítottak. Vajjon hány ilyen altruisztikus elosztása és elajándékozása történt a mások birtokának, az egyetlen vagyónak, amiből a szegény dolgozó ember valahogy elvergődhet?

Amit Menyházán produkáltak az urak, a reformerek, az el. azaz kizsájtók, az egy országos korrupciónak karakterisztikus jelensége, s mint ilyen, a maga föl-fakadt gennyével, vérlázító gyalázatával ordítva követeli, hogy sürgősen és győke-resen revízió alá kell venni az egész agrárreformot s mindenütt alaposan meg kell vizsgálni, kik, hogyan, mennyiért osztottak földeket és mennyit szereztek belőle közvetve vagy közvetlenül illegitim módon.

Egy ilyen revízió nemcsak erkölcsi, de anyagi érdekektől is szükséges. Milyde kívülről kerülne elő az agrárreform-évek jópárttelével. Nem kellene se állami, se magántisztviselőknél, se nyugdíjasoknál a nehéz kenyeréből is kitörni, bőven telnek a panamisták áldozati takasztjából, s azoknak a földműveseknek, gazdáknak az egyensúlyba hozott vagyónából, akiket agrárreform címén birtokuktól, s így adózó és fogyasztó képességüktől is megfosztottak.

Persze, a becsületes tisztviselők inkább a kezüigébe esnek a kincstári főurnák, a több mint egy évtized óta földet osztó agronómoknak, hát azokat a nyomorultakat, ragadja meg: ezeket csinálhatnak mindenütt pokolháza a menyházából, egyetlen kormány sem mer belenyújni, nem is a drázsízekbe, hanem a hüzsös ekszkrementumba.

A közvélemény azonban Menyháza után még hangosabban követeli, mint eddig az agrárreform revízióját.

A nemzeti parasztpárti kolozsvári gyűlése

A párt fővezérei nem jelentek meg

Maniu tavasszal ismét akcióba lép

Kolozspár, december 14.

Közübelül 2000 főnyi tömeg jelenlétében tartotta meg a nemzeti-parasztpárt kolozsvári nagygyűlését, amelyen — annak ellenére, hogy igen érdekes felszólalások hangzottak el — mégis csalódást eredményezett, miután a volt nemzeti-parasztpárti kormány tagjai közül csak Hateganu Emil dr. és Moldovan Valér dr. jelentek meg. Vajda betegségevel mentette ki távolmaradását. Lugojanu pedig még nem érkezett vissza Londonból.

Nagy feltűnést keltett a gyűlésen Socol Aurél dr. beszéde, aki azzal vádolta meg a Jorga-kormányt,

hogy külpolitikai vonatkozásokban feladta a francia orientációt és Németország felé vett fel élénkebb összeköttetéseket.

Romániának pedig nem szabad elejteni a francia nemzet barátságát és támogatását, hiszen annak eredményeképpen jött létre Nagyrománia.

Moldovan Valér dr. felszólalásában azt hoztatta, hogy a nemzeti-parasztpárt áll felfogásban legközelebb a kisebbségekhez és még ma is a gyulafehérjári pontok alkotják politikai programját. A gyűlésen végül bejelentették, hogy Maniu Gyula a tavasz folyamán újra megkezdi politikai munkásságát.

Egymást érik a tüntetések Bukarestben

Tighinában a munkanélküliek és kommunisták megostromolták a rendőrséget és az ügyéségi fogházat — A rendőrség erőyes fellépése mindenütt rendet teremtett — Nem fog simán menni a tisztviselők külön megadóztatása

Bukarest, december 14.

Az elmúlt vasárnap több kisebb-nagyobb tüntetés zajlott le az ország különböző részein, elsősorban Bukarestben. Tegnap volt ugyanis a tizenharmadik évfordulója annak a vérengzésnek, amely 1918-ban zajlott le a bukaresti Nemzeti Színház előtt. A karhatalom belelőtt a felvonuló munkásságba és a sortűznek rengeteg halott és sebesült áldozata volt.

Ezt az évfordulót ünnepelte meg tegnap egy csoport szociáldemokrata munkás. Kívonultak a temetőbe, majd onnan tüntetőmenetként alakulva jöttek vissza a városba, de a karhatalom eléjük állt és szétosztotta őket.

Az esti órákban megismétlődött a tüntetés. Mintegy negyven munkás vonult fel a Strada Viitoaren vörös zászló alatt. A rendőrség ezeket is szétugrasztotta, többeket közülük letartóztatott. Jasihan is vörös zászló alatt vonult fel kétszázötven munkás. Javarészüik munkanélküli volt, akik elkeseredetten követelték munkát és kenyeret. A rendőrség közbelépése itt is gyorsan végetvetett a tüntetésnek.

Komolyabb volt azonban a dolog Tighinában, ahol tegnap este hétórák a munkanélküliekkel vegyes kommunisták két csoportban vonultak fel.

Az első csoport a rendőrséget támadta meg, a másik csoport pedig az ügyéségi fogházban levő munkásokat akarta kiszabadítani.

A rendőrségen szolgálatot teljesítő komisszár parancsára

A magántisztviselők áldozati taxája az adóügyi bizottság előtt

Bukarest, december 14.

A kamara adóügyi bizottsága ma délután tárgyalás alá vette a magántisztviselők rendkívüli adójáról szóló javaslatot, amely országsszerint indokolt felzudulást keltett, mégpedig nem csupán a közvetlenül érdekelt tábortában. A javaslat természetesen mindiárt a bizottságban heves ellenzéssel találkozott.

A képviselők egy csoportja ugyanugy teljes nisszuonásút követelte, mint az állami tanítók fizetésével tették.

Argetoianu pénzügyminiszter — mint már ismételtelen kijelentette — ebben a

az őrségen levő rendőrök fegyverüket használták, mire a tömeg püsszatorpant zés kövekkel kezdte ostromolni a rendőrségi épületet.

Hasonló jelenet játszódott le az ügyészség előtt is, ahol a fogház őrsége adott le riasztó sortűzetet a támadó munkásságra. A helyzet egyre veszélyesebbé vált, amikor

a telefonon értesített katonaság erős szurony-oszlaggal vonult fel és a tüntetőket szétkergette.

A rendőrség száz letartóztatást fogantósított.

Parázs tüntetést rendeztek Bukarestben ma délután a magántisztviselők is, akik a Calea Victoriein tömörültek tüntető menetté és a parlament elé akartak vonulni. A rendőri kordon utjukat állta, mire

a tisztviselők nekirohantak a rendőröknek, s áttörték a kordont.

Közelharc keletkezett a tüntetők és a rendőrök között. A tüntetők bottal és ököllel, a rendőrök gummibotokkal verkedtek, aminek következtében számos súlyos sérülés történt.

A harc mintegy kétszáz négyzetméternyi területen folyt és tíz percig tartott.

Később a rendőrök összeszedték magukat, újabb kordont formáltak, a tüntetők azonban a mellékutcákon keresztül megugrottak, miután kiadták a jelszót, hogy a parlament előtt találkozunk!

A rendőrség a parlament elé erős kérésültségeket vezényelt.

tekintetben is hajlandó jelentékeny engedményre az eredetileg megállapított adó-skálából, de ennek ellenére szenvedélyes harc várható úgy a bizottságban, mint a kamara plénuma előtt, mert mind egyik ellenzéki párt elveti ezt a méltánytalan áldozati adót, amely valóságban elkobozza a magántisztviselők keresetnek nagyrészét.

Egyőbként a magántisztviselői kart védő képviselők elhatározták, hogy ha Argetoianu nem vonja vissza ezt a szörnyű javaslatát is, úgy népszereinti szavazást kérnek a javaslat fölött.

Szombatig tető alá akarják hozni a konverziós javaslatot

Bukarest, december 14.

Tegnap délelőtt tíz órákor ült össze Bukarestben az az agrárkongresszus, amely a konverziós javaslatot bírálta felül. A kongresszuson Busuioescu elnökölt és rajta kívül résztvett azon többszáz gazdakiküldött is.

Az elnök örömet fejezte ki afelett, hogy a kormány végre rendezni akarja a mezőgazdák helyzetét és üdvözölte Argetoianu-t, a konverziós javaslat kidolgozóját.

Sescioreanu volt a következő felszólaló, aki követelte, hogy az összes adósokra egyenlő mértéket alkalmazzanak.

Pamfil Seicaru leszögezte, hogy a kormányok tizenkét évig nem tettek semmit a mezőgazdák érdekében, s követelte, hogy most minden körülmények között vigyék keresztül a konverziós törvényt. A kongresszus tagjai ezután a királyi palota elé akartak vonulni, hogy ott szimpátiatüntetést rendezzenek az uralkodó mellett. Itt azonban, meglepetésükre, karhatalom állta utjukat, amely szétosztásra szólította őket, majd amikor ennek nem engedtek, meskedtek.

Marinescu rendőrprefektus parancsára gummibotokkal verték őket szét.

Többen súlyosan megsebesültek, sőt egyiküket, aki a fejére kapott ütést,

halálos sebbel vitték be a földművelésügyi minisztérium udvarára.

A rendőrség eljárása kínos megbotránkozást keltett a kongresszus résztvevői között.

Itt említjük meg, hogy a pártok ma délután foglalnak állást a konverziós javaslatról szemben. Egyelőre csak a liberális párt állásfoglalása ismeretes. A liberálisok azt követelik, hogy a konverzió tíz hektárig az összes adósokra terjedjen ki és hogy a konverziós összeget emeljék fel mezőgazdáknál hektáronként tizenöt ezer lejre, szőlőtermelőknél és állattenyésztőknél pedig 30 ezer lejre. A konverziós javaslatot szombatig tető alá akarják hozni, miután Argetoianu akkor kiüldödre akar utazni.

Oriási tömeg jelenlétében lefokozták

a kémkedésért elítelt Varzaru őrnagyot

Bukarest, december 14.

Hétfőn délelőtt a bukaresti Malmaison-kaszárnyában megtörtént a kémkedési pör egyik fővildottjának, Varzaru őrnagynak lefokozása. Az őrnagyot a hadbíróóság a súlyos szabadságvesztéseken kívül lefokozásra is ítélte s a büntetésnek ezt a részét ma hajtották végre.

Az aktuson rengeteg néző vett részt, mert a katonai hatóságok plakátokon tudatták a közönséggel, hogy Varzaru őrnagy lefokozását a Malmaison-kaszárnya udvarán mindenki megfigyelheti. A felhívásnak volt is eredménye, mert a kaszárnya-udvaron olyan hatalmas tömeg gyülekezett, hogy a kordont is ártörte és a karhatalomnak csak puskatus alkalmazásával sikerült a rendet helyreállítani.

Varzaru őrnagy 11 óra 30 perckor érkezett meg a rabszállító kocsin. Minthogy már előre tudta, hogy miért viszik a kaszárnyába, előzetesen betegezt jelentett, de ennek ellenére is kocsiba ültették és elszállították Varzaru őrnagy egy őrmesterre támaszkodva indult a tömeg közepén formált négyzög felé, a katonák állandó pfuj kiáltásai közben. A lefokozásról szóló napiparancsot egy fiatal hadnagy olvasta fel, majd letépte az őrnagy pállszallagját és kettétörtte a kardját. Az ítélet végrehajtása után a trombiták megharsantak és Varzaru visszazállították a sötétbe.

A hadügyminisztérium utasítására Varzaru őrnagy lefokozásáról a filmállalatok operatőrjei felvételeket készítettek, amelyeket az ország minden mozijában vetítenek tovább.

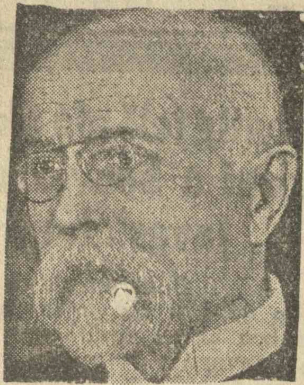
Elegáns megjelenés??

Csak Ady harisnyában!

Massaryk és a revízió

Prága, december 14.

A békeszerződések revíziójának kérdéséről Massaryk Tamás, a csehszlovák köztársaság elnöke is nyilatkozatot adott

abban leszögezte, hogy a revíziót csak a szerződések aláíróinak beleegyezésével lehet végrehajtani. Massaryk elnök nyilatkozatában azt is leszögezte, hogy az európai helyzet ma sokkal jobb és meg- ayugtatóbb, mint a háboru előtt volt.

Frontharcos-kongresszus Budapesten

Budapest, december 14.

Az országos frontharcos szövetség vasárnap kongresszust tartott, amelyen több ezer tagon kívül a német stahlhelmek és az osztrák, valamint a bolgár frontharcosok kiküldöttjei is résztvettek. A zászló- átadással kapcsolatban József Ferenc királyi herceg, majd József királyi herceg is beszélt.

Japánból tilos aranyat kivinni

Tokio, december 14.

December közepétől kezdve tilos Japánból aranyat kivinni. Erre az intézkedésre az adott okot, hogy az utolsó négy hónap alatt ötszázmillió dollárnyi aranyat szállítottak ki Japánból az Egyesült Államokba.

Mit kérnek a magyar gazdák

Budapest, december 14.

Az OMGE vasárnap tartotta meg évi közgyűlését, amelyen Ivády Béla földmivélségi miniszter is megjelent — Somssich László gróf, aki a megnyitó beszédet mondotta, rámutatott a mezőgazdasági válság kapcsolataira s kifejtette, hogy a világ pénzügyi helyzetének megoldására az volna a leghelyesebb, ha a külföldi tartozások egy részét a hitelezők elengednék és a maradékot alacsony kamatok mellett továbbra is folyósítanák.

Ausztria felé csökkentette az állatbevitt Románia számára

Bukarest, december 14.

Több ízben foglalkoztunk már azokkal az akadályokkal, amelyek az osztrák piacra irányuló állatbevittünk elé tornyosultak az utóbbi időben. Nemcsak a bevitt áru ellenértékének kifizetése körül támasztott nehézséget az osztrák kormány különböző devizakorlátozó intézkedéseivel, hanem ezenfelül

jelentős mértékben leszállította, illetőleg korlátozta a bevitt mennyiséget is.

Az állatbevitt kontingens leszállítása

Ne borotvapengét

kérjen hanem követelje a

ezérképviselő: C. Duisberg
București I. Str. Carol Nr. 3

ellen a román kormány óvást emelt, azonban eredménytelenül, mert az osztrák kormány egy most kiadott rendeletével több, mint felével szállította le a román exportőrök állatbevitteli kvótáját az osztrák piacra. Eszerint hetenkint 193 nagy állatot vihetünk be az osztrák piacra az eddigi heti 402 darab helyett, ezért 404-et az eddigi 900 darab helyett.

ÚJ ÁLLAMPOLGÁRSÁGI TÖRVÉNY KÉSZÜL

A román állampolgársági törvény homlokegyenest ellenkezik a békeszerződésekben lefektetett elvekkel

Maniu Gyula, Miron Christea, Pan-Halipa szintén állampolgársági bizonyítvány nélküli román állampolgárok

Nincs értelme a régi elavult állampolgársági törvény foltozásának. Tessék új állampolgársági törvényt készíteni, mely összhangban áll a békeszerződések követelményeivel

Bukarest, december 14.

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy Hamangiu igazságügyminiszter a szenátus elé terjesztett egy törvényjavaslatot, mely a régi állampolgársági törvény egyetlen szakaszát megváltoztatja.

A Hamangiu-féle törvénymódosító tervezet szerint újabb egy évi határidőt biztosítanak azok számára, akik annak idején, amikor az állampolgársági listákat készítették, valamilyen oknál fogva kimaradtak azokból. Az új tervezet szerint 1932. december 31-ig bezárólag újra jelentkezhetnek az állampolgársági listákból kimaradtak.

Ez az engedély kétségtelenül óriási megnyugóást fog kelteni Erdélyszerte, ahol, mint ismeretes, tízezerrel akadnak olyan polgárok, akiket az államhatalom másodrangú polgároknak deklarált, éppen azért, mivel nem voltak idejében felvéve az állampolgársági listákba.

emiat nem kaphattak állampolgársági bizonyítványt és így bármikor ki voltak téve annak, hogy a sziguranca vidéki basái átthessék őket a határon.

Mint említettük, a Hamangiu-féle tervezet csak a napokban került a szenátus elé és így még egészen bizonytalan, hogy azt milyen formában fogadják el a parlament és a végrehajtó rendelkezés milyen megszorításokat fog alkalmazni, illetve, milyen polgároknak ad engedélyt, hogy most utólag főlvehessék magukat az állampolgársági listákba.

Egyenesen fölháborító az a tanc, amely az állampolgársági törvény körül most már hetedik éve folyik. Marzescu liberális igazságügyminiszter pontosan hét évvel ezelőtt készítette el jelenleg is érvényben levő állampolgársági törvényét és azóta számtalan ízben súlyos és jól megokolt panaszok hangzottak el e törvény ellen és ennek ellenére végeredményben semmi sem történt a teljesen hibás állampolgársági törvény megváltoztatására.

A Marzescu-féle törvény szöges ellentétben áll a békeszerződésekben lefektetett előírásokkal, amelyek kétséget kizáróan kimondják, hogy

Erdély, Bukovina és Bessarábia új román állampolgárai minden formalitás nélkül tényleges román állampolgárokká válnak.

A Marzescu-féle állampolgársági törvény 56-ik paragrafusa ugyanis megállapítja: „Román állampolgárokká válnak, anélkül, hogy bármilyen formalitásnak kellene magukat alávetni, ha más nemzetiséget nem optáltak.”

Ez a paragrafus, mely a trianoni és saint-germaini békeszerződések követelményeként került az állampolgársági törvénybe, precizen és kétséget kizáró módon megállapítja, hogy semmiféle formalításra nincs szükség és mindenki, akit a béketárgyalások Románia területén ér, — román állampolgárrá lesznek.

De a Marzescu-törvény 67-ik paragrafusa mégis súlyos és szinte betölthetetlen formalitásokhoz köti az állampolgárság jogát.

E paragrafus szerint az, akit nem vettek föl az állampolgársági listákba, nem lehet román állampolgárrá, csupán abban az esetben kérheti utólagos felvételét az állampolgársági listákba, ha bizonyítani tudja, hogy az összeírás idején nem tartózkodott szülő- városában.

Ez a paragrafus, mely homlokegyenest ellentmond az előbb idézett 56-ik paragrafussal és így a békeszerződések vonatkozó szakaszai- val is, teljesen igazságtalan és mára törvény megszavazása után is szinte állandó sérelmet képezte az új területek jogfosztott lakosságá- nak.

Játékszerek

A legnagyobb választék. Valóban legolcsóbb árak csakis a

Paradisul Copiilor (GYERMEKEK PARADICSOMA)

régi és hírneves különlegességi áruházában

Filip Lindenberg, Bukarest, Str. Smârdan 12.

Ismeretes az a mód, ahogyan annak idején az állampolgársági listákat összeállították.

A jegyzők hazafias kötelességüknek vélték eleget tenni, ha magyar, vagy idegen hangzású nevek viselőit egyszerűen kihagyták az állampolgársági listákból.

Egyes vidékeken pedig még csak a jegyzők rosszakaratára sem volt szükség, könnyelmű hanyagság történt és százával, meg ezrével maradtak ki a mit sem sejtő polgárok a listából és csak később, esetleg évek múlva vették tudomásul, annak dacára, hogy itt születtek. Itt van birtokuk, itt katonáskodtak, apjuk, sőt nagyapjuk is erdélyi földben van eltemetve, még sem lettek román állampolgárok.

Tudunk olyan esetekről is, amikor a gépiró kisasszony hanyagsága következtében több száz polgár elvesztette az állampolgárságát. Így például Aradon, amikor a végleges állampolgársági listák készültek, éppen egy sz' rakozott gépirókisasszony egyszerűen elfelejtett lemásolni néhány száz nevet, akik aztán később állampolgárság nélkül maradván, végtelenül kellemetlen helyzetbe kerültek.

Hogy milyen felületesen és nemtörődömséggel készültek az állampolgársági listák erre nézve a legjellemzőbb tény, hogy a román lakosság egy része, valamint a kapcsolt részek román lakosságának vezérei maradtak ki a listákból.

Igy elfelejtettek állampolgárságot adni Miron Christea patriarchának, volt régensnek, aki, annak dacára, hogy a legmagasabb egyházi funkciót tölti be Romániában és nem régen még államfői jogokat gyakorolt, a Marzescu-féle állampolgársági törvény szerint nem volt román állampolgár.

Néhány évvel ezelőtt, amikor Pan Halippa első ízben lett Bessarábia miniszterévé általános megrökönyödést keltett az egyik bukaresti lapnak az a felfedezése, hogy

az új besszarabiai miniszter ugyancsak kimaradt az állampolgársági listákból és így az a román harcos, aki még régen, a cári Oroszország alatt börtönbe került Bessarábia érdekében vívott harcai miatt és aki nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Bessarábia ma a román jogar alá tartozik, nem román állampolgár.

Ugyancsak általános és kínos feltűnést keltett a fővárosi lap ama megdöbbentő szenzációja, hogy Maniu Gyula ugyancsak kínos pillanatok él, amikor, már miniszterelnökké történt kinevezése után kiderült, hogy a miniszterelnöknek ugyancsak hiányzik az állampolgársági bizonyítványa.

1924. óta az állampolgársági bizonyítvány nélkül maradt kétes helyzetű polgárok tízezrei állandóan kérték és követelték a mindenkor kormánytól a Marzescu-féle törvény alapos és gyökeres megváltoztatását. Egyenesen komikus statisztikát lehetne összeállítani arról, hogy az elmúlt hét év alatt hány kormányígert hangzott el és hány törvényváltoztató tervezet elkészítéséről számolt be a napisajtó.

Az elmúlt hét év alatt nem volt olyan igazságügyminiszter, aki el ne készítette volna a maga állampolgársági törvénytervezetét és a végén, kivétel nélkül, az összes tervek papirkosárba kerültek.

Az olvasóknak még élénk emlékezetében állhat az a furcsa játék, amelyet a nemzeti parlamenti kormány két igazságügyminisztere, Junian és Voicu Nitescu, e törvénymódosítás körül lefolytattak.

Ez a két miniszter, akik egymást váltogatták fel az igazságügyminiszteri bársony- székben, távozásuk alkalmával féltékenyen magukkal cipelték a nagy garral behirde-

zett állampolgársági törvény revíziós tervezetét.

Es a végén, amikor a nemzeti parlamenti kormány eltávozott, újból csak ígért maradt e törvény megváltoztatás hangos nyilatkozatok.

Es most, újabb tervezet került a szenátus elé.

Hamangiu igazságügyminiszter, — min' említettük, — újabb egy esztendővel tolja ki az állampolgársági listákba való jelentkezések dátumát.

Ez a tény tehát azt jelenti, hogy Hamangiu igazságügyminiszter sem mer a Marzescu-féle elavult törvényhez hozzányulni, nem meri, vagy nem akarja az 1924-es fosztott rendelkezést alapjaiban megváltoztatni.

Az a tény, hogy Hamangiu újabb egy esztendő terminus ad a listákba való jelentkezésre, azt jelenti, hogy ezzel elismeri a Marzescu-féle törvény 67-ik paragrafusának jogosultságát, mely a békeszerződések rendelkezései ellenére, igent formalitásokhoz, még pedig hosszadalmas eljáráshoz köti az állampolgársági jog elnyerését.

A Hamangiu-féle törvénytervezet éppen úgy, mint maga az eredeti Marzescu-féle törvény, súlyos ellentétben áll a nemzetközi rendelkezésekkel. A békeszerződések jogot adnak a békekötés alkalmával a kapcsolt területeken talált minden új állampolgárnak, hogy jogszerinti román állampolgárokká lehessenek.

Ezt a jogot senki tőlük el nem veheti, senki, semmiféle újabb rendelkezés, vagy törvény.

Ha a nemzeti parlamenti kormány igazságügyminiszterei, akik pedig kellőképpen ismerhették a kapcsolt területek, főleg az Erdélyben élő közel 100 ezer főnyi kétes állampolgárságu lakosok keserves helyzetét, nem tudák, vagy nem akarták a Marzescu-törvény elavult rendelkezéseit reparálni, úgy legalább Hamangiu igazságügyminiszter kötelessége, hogy ezt a közel tíz éves jogfosztást egyszer s mindenkorra jóvátegye.

f. a.

Sortüzet adtak

a sanghaji diákokra

Sanghai, december 14.

A sanghaji egyetem diákjai szombaton újból tüntetést rendeztek Japán ellen és követelték, hogy a kormány azonnal üzenje meg a háborút. Az ötezer főnyi tüntető tömeg olyan erőszakosan viselkedett, hogy a rendőrségnek végre is fegyverhez kellett nyulnia és sortüzet adott a diákokra. A sortüz után 1 halott és 19 sebesült maradt a helyszínen. A tüntetők közül 130 diákot letartóztattak.

A soproni népszavazás tizedik évfordulója

Sopron, december 14.

Tíz évvel ezelőtt zajlott le a népszavazás, amely az ugynevezett Burgenlandra igényt tartó Ausztria reményeit keresztelte és a várost megtartotta Magyarországnak. A népszavazás tizedik évfordulóját tegnap ünnepezték meg Sopronban. Az ünnepség sorrendjén beszédet mondott Terranova olasz fasciszta vezér is, a magyarbarát olasz diákok elnöke, aki arra emlékeztetett, hogy az olaszok tíz évvel ezelőtt is és a jövőben is segítséget tudnak nyújtani Magyarországnak.

Még egy kísérletet tesznek, hogy Miklós herceget lemondása visszavonására bírják

Bukarest, december 14.

Hírt adtunk legutóbbi számunkban arról, hogy Jorga miniszterelnök szombaton estére rendkívüli minisztertanácsot hívott egybe. Ez a minisztertanács, amely maga az uralkodó elnököt is magában foglalta, résztvettek volna a törvényhozó testület elnökei is. Nem ült össze, mint ahogy az utolsó pillanatokban elhalasztották. Amint jeleztük ez a koronatanács volt hivatalosan dönteni Miklós hercegnek ama lemondásáról, miszerint lemond minden jogáról, amely őt mint az uralkodó család tagját megilleti. A rendkívüli minisztertanács hirtelen elhalasztásának az

oka ezek után — a Curenulnak beavatott körökből nyert értesülése szerint — az, hogy

a napokban újabb kísérletet tesznek, hogy a herceget lemondásának a visszavonására bírják.

Ugyenazok a körök azonban alig tartják valószínűnek, hogy a herceg ezáltal megváltoztassa elhatározását, miután Prezan marsall első intervencióját elhárította.

Amennyiben Miklós herceg kitart eredeti döntése mellett, úgy a szombaton elhalasztott minisztertanácsra ezen a héten felételnül sor kerül.

Mi szüksége van a szigurancának a munkásság névsorára

A temesvári szociáldemokrata párt tiltakozása

Temesvár, december 14.

Példátlan inzultus érte a temesvári munkásságot, a rendőrség, illetve a szigurancára részéről.

Néhány nappal ezelőtt a szigurancára rendeletet bocsátott ki az összes ipari üzemekhez és magánvállalatokhoz, hogy ellenőrzés szempontjából terjesszék be a munkások alkalmazásában levő összes munkások névsorát és a munkások személyi adatait. A felszólított magánvállalatok és üzemek minden további nélkül engedelmessé váltak a parancsnak, holott a szigurancának ilyen természetű ellenőrzési jogja csak az idegen állampolgárságú munkások fölött van abból a szempontból, hogy tartózkodási engedélyeiket megszerették-e és a munkakönyvükben van-e

A munkásság csak akkor értesült a szigurancára különös akciójáról, amikor a névsorok már az illetékes hatóság kezei között voltak. Ekkor azonban kitört az erdélyi felháborodás. A temesvári rendőrség és szigurancára számos esetben tanhírszerűséget adott annak, hogy a legnagyobb megdöbbenéssel viseltetik minden munkás-

ügy iránt s nem egyszer koholt már hamis vádakat csak azért, hogy magának érdemeket szerezzen. Most pedig ilyen uton, minden törvényes alap nélkül megszerzte a munkásság névsorát, ami a történelem után joggal keltheti azt a gyanút, hogy a nyilvántartásba vett munkások állandó rendőri ellenőrzés alá kerülnek.

Filotti Károly, a temesvári szociáldemokrata párt főtitkára a következőket jelentette ki a szigurancára akciójával kapcsolatban:

— A rendelet mélyen sértő a munkásságra, hiszen ilyen még a rosszemlékű orosz ochrana sem mert soha megkísérelni. Nem is hagyjuk annyiban a dolgot, hanem minden rendelkezésünkre álló törvényes eszközökkel tiltakozunk ellene. Holnap ülésre ül össze a párt vezetősége s el fogja határozni vasárnapra a tiltakozó kongresszus összehívását. Ezenkívül megkeresést intézünk a párt központi vezetőségéhez és a parlamenterekhez, hogy tiltakozzunk eme példátlanul megszegyenítő és sértő eljárással szemben. Tiltakozásunkat memorandumban fogjuk eljuttatni Argetoianu belügyminiszterhez is.

Hogy erre eddig nem gondoltunk:

A Magyar Párt vezetősége és a magyar újságírók verték agyon Szakálit — írja a Curenul, amelynek persze messzebb terjed a figyelme

Csikszereda, december 14.

Ígazán sajnáljuk Curenul című lapunkat, hogy Csikban olyan munkásságot tart magának, aki már-már a neveltségességig menő információkkal látja a különben tiszteletreméltó törekvéssel dolgozó újságot.

Ezzel és még mindig a Szakáli ügyről beszél. Miután a parlament elé terjesztett bizonyítékok alapján a bukaresti sajtó egyrésze is felemelte tiltakozó szavát megdöbbentő csendőrségi visszaélések ellen, a Curenul csiki tudósítója kísérli meg védelmébe venni az alaposan kompromittálódott csendőrséget, ügyészt és vizsgálóbírókat. Érthető az a törekvése, hogy szolgálatára kíván lenni az ügyészek és a vizsgálóbírók, viszont lapja komolyosságának árt vele rengeteget, hogy olyan képtelen jelentéseket ad le, amelyekre már nem lehet más válasz, mint a hangos röhej.

A Curenul csikszeredai tudósítója lapja legújabb számában azt írja, hogy Csik megye magyar vezetősége és a magyar újságírók rendezték meg az egész Szakáli-ügyet, hogy kompromittálják vele a román csendőrséget, a román ügyészt és vizsgálóbírókat.

Nem mondja ugyan világosan, de úgy állítja be a dolgot, mintha a csikmegyei Magyar Párt vezetősége az újságírókkal egyetértésben verék volna agyon Szakálit, hogy aztán igazgathassanak a csendőrök és az ügyészség ellen.

Természetesen nem nagyon érdemes tiltakozni a Curenul csiki tudósítójának egészen otromba beállítása ellen. Minket nem is ez érdekel, hanem az, hogy szombaton a vizsgálóbíró újabb tíz tanút hallgatott ki a szerencsétlen Szakáli ügyben. De nem a Szakáli rendkívül gyanús haláláról volt szó ezeken a kihallgatásokon, hanem arról, hogy vajon Szakáli valóban bűnös volt-e a csikszenttamási kasszafurásban. A tanuk valamennyien mentő vallomást tettek.

Az ügyészség azonban nem tett még semmit az exhumálás érdekében, holott most már a súlyosan megvádolt ügyész és vizsgálóbíró érdeke volna, ha az ügy minél hamarabb tisztázódna.

Vagy talán az ügyész és a vizsgálóbíró a Curenulon keresztül akarják tisztázni magukat a borzalmas vád alól?

.....

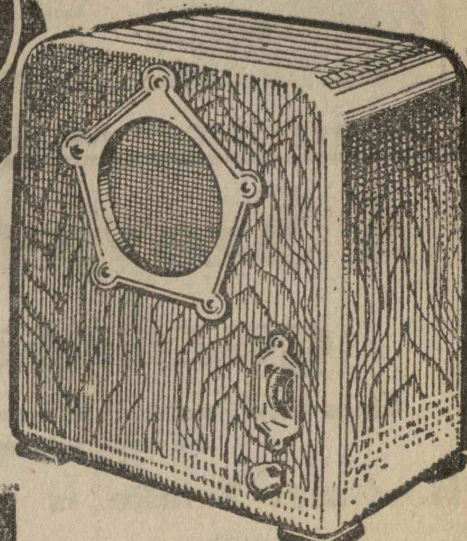
Társaság

1931 december 14.

Zürich (nyitás): Berlin 121.75, Amsterdam 207.40, Newyork 513, London 17.45, Páris 20.15, Milánó 26.40, Prága 15.20, Budapest 90.02 és fél, Belgrad 905, Bukarest 307, Varsó 57.55. Bécs —.

Fehér fogak

Minden arot tetszetőssé és széppé tesznek. A csodásan hatásos **Chlorodont**-fogpórák néha már egyszeri használata folytán fogal elefántcsont fényt nyerne. Problémája meg először egy tubussal. Kis tubus ára 1.50 Lei a nagy tubusé 3.20 Lei. Mindenütt kapható!

A technika legfelső határán áll ez a modern rádió-csoda 5+1 lámpával, antenna és földvezeték nélkül, dinamikus hangszórón keresztül, Európa valamennyi állomása.

Saját maga ellen vétekez, aki másét vesz, mielőtt ezt meghallgatja. Kérje rádiókereskedőjétől.

ORION

A kolozsvári villanyszerződést csendőrök védik a kritikától

Kolozsvár, december 14.

Pop Valér, az erdélyi nyugdíjasok szövetségének elnöke a kolozsvári kereskedők villanyszerzőjének idején megkötött villamosművek kommercializációs szerződésének felülvizsgálására. Ebben az ügyben vasárnap délutánre gyűlést hívtak össze a városháza gyűléstermébe, az értekezlet azonban nem sikerült megtartani.

A városháza érkezőket ugyanis két csendőrszázad fogadta s a karhatalom parancsnoka közölte, hogy a gyűlést nem szabad megtartani.

Amikor Pop Valér megérkezett, közölték vele, hogy a gyűlést felsőbb utasításra meg kell akadályozni, s amennyiben mégis megkísérelnek a terembe való bejutást, a gyűlésre érkezőket őrizetbe fogják venni.

A gyűlés csendőrszuronnal való meg-

akadályozása egész Kolozsváron óriási felháborodást váltott ki, ami érthető is, hiszen nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy

„felsőbb utasítás” ürügye alatt a polgárság szabad véleménynyilvánítását akadályozták meg azok, akiknek nem kívánatos a villamosművek kulisszatitkainak megszűntetése.

Az a legfurcsább ebben az ügyben, hogy a gyűlést betiltó végzését maga Pop Valér dr. erdélyi miniszter is aláírta, aki pedig régebben maga is vezetett éles támadásokat a kolozsvári villanytelep vezetése ellen. A gyűlést előkészítők azonban abban reménykednek, hogy jövő vasárnapra mégis csak sikerül az összejövetel elé tornyosított nehézségeket elhárítani és a legnagyobb nyilvánosság előtt kitérgetni a kommercializált villamosművek féltve őrzött szennyesét.

Ünnepélyes keretek között nyílt meg a nagyszebeni diákkongresszus, amelyen Hitler diákjai is képviseltették magukat

Három diákol Popescu ügyész inzultálása miatt letartóztatottak

Nagyszeben, december 14

A Keresztény Román Diákszervezetek nagyszebeni kongresszusa vasárnap délután ünnepélyes külsőségek között kezdődött meg. Az ünnepi istentiszteletet Bulan mitropolita tartotta. Utána nyomban megnyílt a kongresszus a városi színház termében, ahol megjelentek a nagyszebeni összes polgári és katonai kiválóságok is. A vendég diákokat a prefektus üdvözölte a hatóság nevében.

A megnyitó gyűlés külön szenzációja volt a német delegáció felvonulása.

A román diákok kitérő örömmel üdvözölték a német diákság kiküldötseit, sőt az üdvözlő szónok kifejezte azt is, hogy a delegátusokban Hitler kiküldötseit is látja.

Miután a német delegáció vezére, Motz Carol diák, hitlerisa. A román diákok részéről az üdvözlő beszédet Tanasescu tartotta, aki a kongresszus nevében Bukarestbe is meghívta a német delegáció tagjait. A német diákság üdvözlését maga Motz Carol tolmácsolta s egyben megköszönte azt a meleg és lelkes fogadtatást amiben részüket volt.

Délután két órakor a város bankettet adott a diákok tiszteletére. A banketten is képviseltették magukat a város összes polgári és katonai hatóságai. A kongresszus első napja így ünnepi hangulatban és viszonylagos csendben telt el. Incidens azért volt.

Az egyik diák megtámadta Popescu ügyészt, sőt tettleg is inzultálta. A vitába még két másik diák is beavatkozott, természetesen társuk védelmében. Mindhármukat letartóztatták.

Itt említjük meg, hogy a régi városokból Szebenbe igyekvő diákok szombaton este hatkor utaztak keresztül a brassói állomáson. Tekintettel arra, hogy

a diákság 50 percig várakozott Brassóban amíg tovább mehetett, erős karhatalmi osztagok szállották meg az állomás környékét, hogy minden kilengésnek elejét vegyék. Rendzavarás nem történt, a diákok azonban állandóan erős tüntető éneklés közben töltötték az időt s a „jos cu jidani” kiáltás is minduntalan felharsant.

Az éljenzésből egyformán kijutott úgy Zelea Codreanu, mint Cuzának.

Újabb vád Bocu Sever volt kormányzó ellen

Temesvár, december 14.

Bocu Sever, volt tartományi igazgató ügyében még mindig nem állott be a jóteknony nyugalom. A csempészési ügyekben kívül szabályos eljárás indult meg ellene a közpénzek elvezetése címén is. A vizsgálóbíró ebben az ügyben elkészítette a vádhatározatot, amely szerint Bocu Sever kereken három és fél millió lej költött el az állam pénzéből olyan dolgokra, amiket nem lehet hivatalos ügyeknek tekinteni s így a 3 és fél millió lej elkezelési sikkasztásnak minősíthető.

Bocu Sever a vádhatározat ellen felebezést jelentett be a táblai vádtanácshoz. Felebbezése szerint a kérdéses összegekről 6 pontos elszámolásokat tud beterjesztetni s éppen azért azon az állásponton van hogy ez a kérdés nem is tartozhatik a bíróság elé. Elszámolásának elbírálására csak az állami számviteli szék hivatott s a bírósági eljárás csak akkor indulhat meg, ha a legfelsőbb számvevőszék a beterjesztett elszámolásokat nem fogadja el.

Barátságatlan időben

a bőr különösen gondos ápolást kíván

NIVEA-CRÈME-d

ha nem akarjuk hogy repedezett és durva legyen. Legjobb, ha arcát és kezét, esténként alaposan bedörzsöli. De nappal is, mielőtt a szabad levegőre megy, használhatja a Nivea-krémet, mivel teljesen behatol a bőrébe és nem teszi fényessé az arcot. Nivea-krém fiatalos arcot és friss egészséges külsőt ad. Különbösége a luxuskrémekkel szemben: Nivea-Crème hatására nézve utólréteget árara nézve jóval olcsóbb.

Nivea-Crème: Lei 16.00-72.00

Betersdorf & Co., S. A. R., Braşov, Strada Juliu Maniu 59

„PITYILETKA” No. 2.

A Szovjet és a világ-gazdasági válság

Nincs hitel, nem lehet exportálni: — Oroszország jól és nyugodtan akar élni magában

Most már Sztalin is igazat ad a jobboldaliaknak

Newyork, december 14.

Csak a jövő esztendőben jár le ugyan a világszcenáriót keltett első öt éves terv, amely szerint a szovjet „nagyra-koplatá magát”, de vázlatában — amint tudvalevő — már elkészült a második „pityiletká” is, ahogyan az oroszok az öt éves tervet népiesen nevezik. Ez a második pityiletká ismeretesen azt a célt szolgálja, hogy a modern nehéz-iparnak, mint alapnak, a kiépítése után kifejlesztse a napi szükségletek fedezésére dolgozó könnyű-ipart s fokozatosan emelje a szovjet-birodalom lakosságának az élet színvonalát, ami a sokáldozathozatal gyümölcseként mulhatatlanná vált.

Az újabb öt éves terv kialakulására azonban ezen a parancsoló szükségességen kívül jelentékeny hatást gyakorolt a kapitalizmus világválsága is, természetesen közvetett formában. A tőke szinte példátlan bizalmatlansága, másrészt pedig a mezőgazdasági termékek árának a lezuhanása arra kényszeríti a szovjetet is, mint a legtöbb exportáló országot, hogy minél inkább függetlenítse magát a külföldre való ráutaltságtól.

Igy aztán a második pityiletká bőlső-jénél nemcsak a belső, hanem a külső helyzet bábája is közreműködik, amint ezt érdekes cikkben mutatja ki Louis Fischer, a newyorki „Nation” moszkvai levelezője, akit Amerikában az orosz kérdés egyik legkiválóbb szaktekinélyének tartanak.

JÓL AKAR ÉLNI A SZOVJET

— A második öt éves terv vezérelve — mondja legutóbbi tudósításában a tárgyalagosnak és elfogulatlanak vehető

Marad a legyverszünet...

Az új öt éves tervben kifejezésre jutó gazdasági politika meghatározásában, — fejtegeti a továbbiakban a newyorki riporter —, nem kis része van a világválság befolyásának.

— Moszkva egyre kevesebb és kedvezőtlenebb külföldi hitelt kap. Az oroszoknak számolniuk kell azzal a ténnyel, hogy a kapitalista forrásokból nyert támogatás lassankint a minimumra zsugorodik.

— A nyáron még, amikor hirtelen politikai és gazdasági tárgyalások indultak meg Páris és Moszkva között,

egyenes bolsevik vezető-emberek vérmesen reménykedtek nagy francia hitelekben. Ma már józanabbak

és a helyzet úgy Franciaországot, mint a többi államot illetőleg változhatik, azok a magas szovjet-hivatalnokok, akik a második öt éves tervet nagyjában kidolgozták, okosabbnak látták erősen megcsappant külkereskedelemmel és külföldi hitellel számolni.

— Persze, — mondja ezzel kapcsolatban Louis Fischer —, a kapitalista világban nem érdeke felépíteni Szovjet-Oroszországot, amint hogy Szovjet-Oroszország sincs eltelve a vágygal, hogy megmentse a kapitalizmust a hajótörés veszélyétől. Mindazonáltal Moszkva továbbra is szívesen látna a kapitalizmus közreműködését, mégha ezáltal újabb lélekzetvételhez juttatja is. Természetesen kettős elmondás van ebben a helyzetben, de ez nem változtat a tényeken.

Minden bizonnyal a jövőben is meghosszabbítódik még a gazdasági felegyverszünet a kapitalista és kommunista világ között, úgy, hogy mindegyik igyekezni fog kihasználni a másik létezését.

Különben az a körülmény, hogy a szovjet nem erőszakolja tulságosan a nehéz vasipar erősítését, azt a feltevést is megerősíti, hogy nem tart közeli háborús összecsapástól.

amerikai ujságíró —, az ország fogyasztási szükségleteinek a kielégítése. Ennél fogva

a következő fél évtizedben a buzító! eltekintve aligha fog a szovjet élelmiszert exportálni.

A hangsúlyt most a mindennapi használati cikkek: ruhaneműek, lábbeli, lakás- és konyha-berendezés, papír, apró mechanikai és villamos eszközök, kulturális vonatkozású dolgok, továbbá a városi közlekedési alkalmatosságok termelésére helyezik. Az első öt éves terv megteremtette a gyárakat és gépeket, amelyek ezeket a javakat elő fogják állítani. Ehez majdnem minden szükséges nyersanyag beszerezhető magában a birodalomban.

— Az államj tervgazdasági bizottság az új pityiletká keretében eredetileg úgy állította be a nyersvas-termelést, hogy annak a jövő évre előirányzott 1.5 millió tonna helyett 1937 végén, tehát a második öt éves terv befejeztével 56 millió tonnára kell emelkednie.

Sztalin közbelépésére ezt az utóbbi számot 25 millió tonnára csökkentették, ami azt jelenti, hogy a nehéz-ipar fejlesztését — acél, fémek, szén, — meglassítják,

hogy a könnyű iparnak, amely ruházatot, élelmiszert, háztartásbeli és más könnyelmi cikkekkel szállít a lakosságnak, lendületet adhassanak.

— A fogyasztási cikkek gyártása az utóbbi hat hónap alatt máris gyorsabb tempót vett s ennek következtében a bolsevik vezetők el tudták kerülni az infláció fokozódását.

Érdekes végül az is, amit az új öt éves terv a szovjet általános politikájában maga után von

— Sztalinnak az az elhatározása, hogy a második pityiletkát a lakosság mindennapi szükségleteinek a kiszolgálására szánja, engedelménynek tünik a Rykov, Bucharin és Tomszkij vezetése alatt álló és elnyomott jobboldali ellenzék felé.

Rykov most visszakérül a legfelsőbb gazdasági tanács élére, ahol éppen a könnyű-ipar fellendítése a teendője.

Miután a jobbszárny mindig is ezt követelte, visszahívását az ellenzéki program elfogadásának lehet tekinteni.

— Lényegében azonban ez is Sztalin erejét mutatja. Mert hiszen ha már 1928-ban magáévá tette volna Rykovék programját, akkor Magnitogorszkot, Kuznyetzsztrojt, meg a többi ipari óriásüzemet nem lehetett volna felépíteni. A sztalingrádi és kharkovi hatalmas traktor-gyárak sem termelnének mostan. S a mezőgazdaság nagymérvű kollektivizálása sem lett volna lehetséges. Már pedig az előzmények nélkül nem volna megvalósítható a könnyűipar ösztönzése sem.

Ma már nyilvánvaló, hogy a szovjet valóságilag elcsente a történelemtől az elmúlt három évet.

Ma már képtelenség volna nekilátni az első öt éves tervnek. A nemzetközi gazdasági válság és a szovjet pénzügyi bojkottja közepette elképzelni sem lehetne ezt. Sztalin ügyesen kihasználta az elmúlt három esztendőt az új ipari Oroszország alapjainak a lefektetésére. A feladat persze távolról sincs elvégezve. De máris eleget valósítottak a belőle ahhoz, hogy az egyre szűkebbre szabódó külső közreműködés mellett is biztosítva legyen a további belső haladás.

— Ezuttal tehát Sztalin nagylelkűen visszacemlhetj a hatalomra a jobboldali ellenzékét, miután annak idején letiporta az események őt igazolták.

Most már ő is hajlandó azt tenni, amit

Rykov és Bucharin két-három évvel ezelőtt sürgettek.

Mert ami akkor helytelen volt, ma már helyes és elkerülhetetlen is...

Ime hát az amerikai publicista megvilágításában azok a belső és külső adottságok, amelyek között a Pityiletká No. 2. létrejön és végső formát kap. Amilyen gyorsan azonban mostanában a viszonyok változnak, megtörténhetik, hogy a mikorra helyébe kell majd lépnie előd-

jének, sok tekintetben más lesz a keret mint aminőnek indul. Lényegében viszont mindenestre azt az óhaját fogja kifejezni a szovjetnek, hogy a nagy erőfeszítések után elkezdjen jól és nyugodtan élni éppen akkor, amikor számítás szerint ennek csak az ellenkezője lesz lehetséges másutt.

Qui vivra, verra!

— Jean

A budapesti bőröndös gyilkos a bíróság előtt

A tanácselnökök valósággal megostromolták a jegyekért

Budapest, december 14.

A budapesti törvényszék Töreky-tanácsa, ma, hétfőn kezdte meg Schreiber Tamás, a bőröndös gyilkos bűnperének a tárgyalását, amely iránt

hallatlan érdeklődés nyilvánul meg a budapesti társadalom minden rétegében.

Töreky-tanácselnököt valósággal megrohmozák a belépőjegyekért, ő azonban, élve jogával, az ujságírókon kívül csak korlátozott számban adhat ki jegyeket a tárgyalásra. Az ügyészség és a védelem összesen 20 tanut idéztetett meg, a tárgyalás azonban ennek ellenére is több napig tarthat.

A vádlott, a bőröndös gyilkos is nagy izgalommal készül a tárgyalásra. Napok óta nyugtalanul viselkedik és éjjel alig alszik valamit. Szombaton arra kérte a védőjét, hogy a hétfői tárgyalásra szeressen valahonnan neki új, vagy legalább ellogadható ruhát, mert tisztességesen akar megjelenni a bíróság és a tárgyalás érdeklődő közönsége előtt.

Pontban reggel kilenc órakor vezetik elő Schreiber Tamást, aki frissen, élénken lép a terembe. Perzsaprémés télikabát van rajta. Az elnök felveszi a szemléadatait Versecen született, 31 éves, büntetett előéletű, egy félévet sikkasztásért, nyolc hónapot pedig csalásért ült.

Schreiberrel együtt vezetik be a fegyőrök Vassák József házmeztéri és feleségét, valamint Hajnal Sándornét, akik bűnrészessége miatt kerültek a vádlottak

padjára. Ők voltak ugyanis azok, akik Nagy Mária holmiját elrejtették.

Az elnök felszólítására elsőnek Schreiber Tamás áll a bíróság elé, hogy elmondja a gyilkosság indítóokait és lefolyását. Beszédmodora mindvégig cinikus. Előadja, hogy rendkívül féltékeny volt Nagy Máriára, annyira, hogy nem engedte dolgozni, csakhogy ki ne kelljen mennie a házából. Egyszer aztán meglátta Nagy Mária kezében annak a fiatal embernek a fényképét, akire gyanakodott. Dühbe jött, veszekedni kezdett a lányval, majd vita közben megszorította a torkát. Riadtan vette észre pár pillanattal mulva, hogy a lány keze között meghalt.

Amikor idáig ér vallomásában, Schreiber Tamás zokogni kezd. Rövid szünet után folytatja és elmondja, hogy amikor látta, hogy Nagy Mária már nem mozdul petroleummal leöntötte és meggyújtotta nemsokára azonban ruhákat terített ki és eloltotta rajta a lángokat.

Az ajtót rázárta, és kiment a Teleki térre, ahol megvette a koffert, amelyben azután beleygőmészolt.

A bíróság ezután szünetet rendel el.

— Skarlátjárvány Csikmegyében. Csikszeredából jelentik: Gyimesközéplokon olyan veszedelmes skarlátjárvány dühöng, hogy a halálesetek ugyszólván napirenden vannak. Csodálatos, hogy az iskolákat az illetékes körorvos ennek dacára sem záratta még be.

Hogyan szerezzünk karácsonyi örömet a gyermekeknek?

Gyermekeknek, a serdültebb ifjuságnak és felnőtteknek való ajándékozáshoz igen nagy választék van könyvosztályunkban. Mesés és ifjusági könyveket szállítunk úgy is, ha a megrendelő ránk bizza a kiválasztást és csak azt írja meg, hány éves gyermeknek, fiúnak-e vagy leánynak kell a könyv és körülbelül mennyi lehet a könyv ára.

Ezeketől a gondoktól akarjuk a szülőket megkímélni, csak egy levelező lapba kerül és azonnal küldjük a csomagot.

3-5 éves gyermekeknek

100 Lei 2 képeskönyv 1 mesés könyv	150 Lei 2 képes könyv 2 mesés könyv	300 Lei 2 nagy képes könyv 2 nagy mesés könyv
---	--	--

6-9 éves fiúknak és lányoknak

150 Lei 2 különféle mesés könyv	200 Lei 3 különféle mesés könyv	300 Lei 2 különféle nagy mesés könyv
---	---	--

10-12 éves fiúknak és lányoknak

100 Lei 2 szép ifjusági könyv	100 Lei 1 szép ifjusági könyv	150 Lei 2 különféle ifjusági irat	300 Lei 2 különféle nagy alakú könyv
---	---	---	--

Ezeket kívül is nagyon sok képes és meséskönyv kapható már 30-36 lejtől felfelé.

Egy-egy csomag portója 20 lej, a pénz előzetes beküldése mellett, utánvételes küldemények portója 40 lej.

Forduljon bizalommal megrendelésével a

Brassói Lapok Könyvosztályához

Brassó, Kapu-utca 56-58 (az udvarban)

Hírek

Külföldi humor

SZÁMVETÉS

Bizony kicsikém, a hétéves gyerekek hét órákor kell lefeküdni, a nyolcévesnek nyolckor.

Jé, néni, akkor neked egyáltalán nem kell lefeküdnöd. (Matia.)

SZABÓSZAMLA

Azt mondta, hogy száznegyven pengőbe kerül a ruha és most mégis száznegyvenötöt számi?

Igen, kérem, hozzácsaptam a sürgető levelek bélyegköltségét is. (Papes Gaius.)

FELE-FELE

Hallja, Mari, az a váza, amelyet maga előrt és megragasztott, nagyon értékes volt ám. Én hát meg akarom magával osztani a kárt.

Rendben van. A nagysága fizeti a ragszatóanyag felét és én is a felét. (Moustique.)

A Zsidókórház-sorsjegyek negyedik huzása

Kolozsvár, december 14.

A Kolozsvári Zsidókórház-egyesület vasárnap tartotta meg sorsjátékának negyedik huzását, amelyen óriási érdeklődés mellett a következő nyereményeket huzzák ki:

200.000 lej nyert: 51.600.
25.000 lej nyert: 94.950.
10.000 lejes nyereménnyel huzzák ki a 35.857, 26.374, 35.411, 59.400, 82.012 és 2000 lej nyereménnyel a 73.071, 11.240, 28.186, 31.101, 45.871, 45.930, 46.665, 116.938, 121.403 és 136.795 számú sorsjegyeket.
Végül 200 lej nyereménnyel huzzák ki 100 darab sorsjegyet.

Madgearu és Stelian Popescu harca a kolozsvári törvényszék előtt

Kolozsvár, december 14.

A kolozsvári törvényszék II. szekciója hétfőn délelőtt kezdte meg Madgearu volt nemzeti parasztpárti miniszter és Stelian Popescu ismeretes rágalmazási perekét főtárgyalását. Stelian Popescu az Univerzál hasábjain annak idején azzal vádolta meg Madgearut, hogy a fekete-szusz-üzelmeknek éppen ő a legfőbb hűnöse.

Jellező, hogy az ellenfelek mindketten a Rapidnál érkeztek Kolozsvárra, sőt szemtanuk állítása szerint ugyanegy vasúti kocsiiban is utaztak.

A törvényszéki tárgyalásra Madgearu jogi képviseletében Pompiliu Joanitescu volt államtitkár, Stanescu bukaresti ügyvéd, Popescu Zorica, Popa Ádám dr. volt kolozsmegyei prefektus és Pop Jone dr. vonultak fel, míg Stelian Popescu védelmére Popescu Necusesti, Mora bukaresti ügyvéd és Fábrius István dr. sorakoztak fel a bíróság előtt.

A tárgyalás megkezdése után Pompiliu Joanitescu kifejtette, hogy a sajtóper tárgyalását azért kívánták Kolozsváron megtartani, mert ott van a fekete-szusz-ügyek központja s különben is éppen Erdély középpontjában akarták Madgearut erkölcsileg lehetetlenné tenni.

Ebben azért beleegyeznek abba, hogy a bíróság helyet adjon a tágkörű bizonyításnak.

Ezzel szemben Stelian Popescu ügyvédjei azt vitatták, hogy a kolozsvári törvényszék nem illetékes a sajtóper letárgyalására. Az egész délelőtt azzal is telt el, hogy a védők elkeseredett vitát folytattak az illetékesség kérdéséről. A bíróság végül is úgy döntött, hogy december 21-én határoz az illetékesség kérdéséről s amennyiben a döntésben a kolozsvári törvényszék illetékességét mondanák ki, úgy a főtárgyalás megtartására új hatánapot fog kitűzni.

A „Kronstädter Sparkassa” valamint a „Hermannstädter Sparkassa” beírtkönyvei ellenében beszerezheti Karácsonyi ajándékait

JEKELIUS és STOTZ-nál
BRASSÓ.

Tekintse meg gazdagon felszerelt raktárunkat porcellán, üveg, kőedény, képkeretek, lámpák és konyhafelszerelési cikkekben.

DETT ADÓS. Marosvásárhelyről jelentik: Calianu György korcsmárosnak egy helybeli pénztintézet bankirtózása fejében elárvereztette házáat. A vevő ügyvédje, dr. Tuláts László, a téli hónapokra való tekintettel, továbbra is a házban hagyta Calianut, aki nem érte be az ingyen lakással, hanem a kerítés oszlopait is leszedette s tüzre rakatta. Az ügyvéd, fiával, Tuláts György ügyvédjelölttel felkereste a korcsmáros, hogy az emlitett tulkapásokat megszüntesse. Calianu fejével támadt a házba lépő ügyvédjelöltre, akit jobb kezefején s balkarján súlyosan megsebesített. A dühöngő korcsmáros az udvarra is követte Tulátsot, akit végül az apja szabadított meg. Az ügyvéd és fia szándékos emberölés kísérlete címén bünvádi feljelentést adott be a korcsmáros ellen.

LISSZABONBAN ELFOGTA A KREDITANSTALT EGYIK IGAZGATÓJÁT. Lisszabonból jelentik: Az itteni rendőrség az osztrák hatóságok körözése alapján letartóztatta Ehrenfest Frigyest, a bécsi Kreditanstalt volt igazgatóját, abban a pillanatban, amikor Madeira-sziget felé akart behajózni, hogy egy nagyobb világméretű utat tegyen. Az, hogy kiszolgáltatják-e Ehrenfest-et, még kétséges, miután csak vétség miatt körezik, ami a kiadatásra nem elegendő indok.

RASZAKADT A MENNYEZET A LAKODALMAS KÖZÖNSÉGRE. Bordeauxból jelentik: Megdöbbentő tömegszerencsétlenség történt a közeli Montagnac városkában, ahol az egyik kávéházban esküvőt tartottak. A mulatság javában folyt a földszinten és az emeleten, amikor a mennyezet egyszerre leszakadt és a lakodalmi népséget maga alá temette. Ötvenegyen szenvedtek súlyos sérüléseket, többeket azonnal megoperáltak, felépülésükre azonban kevés remény van.

ELHALASZTOTTAK A TÁRGYALAST, MERT A VADLOTT MEGÖRÜLT. Temesvárról jelentik: Annak idején beszámolt a B. L. arról a véres bűntényről, amely a Temesvárhoz közel fekvő Kiszető községben játszódott le. Dohnal Gyula volt katonatiszt két lövéssel halálra sebesítette nagybátyját, Hódi Jánost, aki a birtokát bérelte a temesvári törvényszék hétfőre tüzte ki a véres dráma főtárgyalását, azonban nem volt megtartható, mert az utolsó pillanatokban a vádlott Dohnal Gyulán kitért a téboly. Így a tárgyalást bizonytalan időre elnapolták, a vádlottat pedig az örültek házába vitték, megfigyelésre.

MEGALAKULT A TEMESVÁRI MAGÁNALKALMAZOTTAK ÉS MAGANTISZTVISELŐK SZÖVETSÉGE. Tudósítónk jelenti: Vasárnap tartották a temesvári magánalkalmazottak és magántisztviselők szövetségük alakuló gyűlését, amelyre rengeteg ember vult fel. A megalakulás kimondása után az egyik résztvevő nagy beszéd keretében panaszkolt el, hogy a munkaadók nem tartják be a törvényes munkaszüneti napokat, ezenkívül szinte állandóan túlóráztatnak, természetesen ingyen. Ha a szövetség ezeket az anomáliákat meg tudná szüntetni, úgy a munkanélküliek közül számosan nyerhetnének elhelyezkedést Kikelt az álláshalmozás ellen is, számos esetet sorolva fel, ahol a férj és a feleség is jól jövedelmező állásokat foglalnak el, holott egyikük keresetéből is megélhetnének s így is el lehetne helyezni néhány családos munkanélkülit, aki családjával együtt már hónapok óta éheznek.

AZ ARADMEGYEI HADIROKKANTAK IZGALMAS KÖZGYŰLÉSE. Aradról jelentik: Az aradi és aradmegyei hadirokkantak egyesülete tegnap viharos közgyűlést tartott, amelyen nagyszámú vidéki tag is megjelent. Közvetlenül a gyűlés kezdete előtt híre ment annak, hogy a rendőrség nem szolgáltatja ki a közgyűlési engedélyt. Ez a példátlan akadékoskodás a nyugdíjasok szombati tüntetésével áll szoros összefüggésben. A tüntetések alkalmával a vármegyei prefektus előszobájában megfordult az aradi rendőrkészlet és Ciurciu rendőrigazgató is, akik szembetalálkoztak a hivatalos ügyei miatt ottidőző Molnár József nyolcvan százezer hadirokkanttal, aki egyben a rokkantak egyesületének a titkára is. A hivatalos személyiségek természetesen azt hitték, hogy a titkár is a tüntetők egyike. — Mit keresel itt? — Takarodj haza! — rivallt rá a rendőrigazgató a gyanútlan hadirokkantokra, aki kétségbeesetten tiltakozott az indokolatlan inzultus és tegező tónus ellen. A heves vita szóváltással folytatódott, amelynek következményeképpen a rendőrség, Molnár nevére hivatkozva, megtagadta a gyűlés engedélyének kiszolgáltatását. Hosszas utánjárás után végül mégis lejajlott az izgalmas, fordulatokban bővelkedő gyűlés, amelyen a rokkantak néhány fontos kérelmeket öntöttek határozati javaslatba. A határozati javaslatban az erdélyi és regáti hadirokkant járulékok egységesítését kéri, valamint az elsőjénkénti pontos fizetést is. A vidéki delegátusok jelentése szerint ugyanis az aradmegyei nyugdíjasok ez évben mindössze kétszer kaptak hadisegélyt. Ezzel szemben az adóerror az egész vonalon kiméretlenül működik. Követelik, hogy elégítsék ki végre a rokkantak földigényeit is s hogy a kórház-tali kezelésben levő intézmények ne csak orvosi egységeket, hanem arra megfelelő hadirokkantokat is alkalmazzanak.

Standard

A kis Rex rádiókészülék mindig modern marad...

Még a szakemberek is elismeréssel nyilatkoznak ezen európai rádiókészülék nagy teljesítményéről...

Elegáns külső, abszolút szelektív, gyönyörű, bársonyos hangszínezet...

Váltóáramra vagy hálózati egyenáramra szállítható és minden feszültségre szabályozható.

Aramfogyasztása mindössze 25 watt. 200-2000 méter hullámhosszu adóállomások vételére konstruálva. Gramofonerősítővel ellátva.

Standard Solocon hangszóró,

Torzításmentesen adja vissza a legmagasabb és legalacsonyabb hangfrekvenciákat.

Természetes, meleg hangszínezet, könnyű, elegáns külső, legmodernebb 4 polusos mágnessel, bármely gyártmányú rádiókészülékhez alkalmas.

FEKETESZESZ-VIZSGALAT ARADON.

Aradról jelentik: A mai napon Aradra érkezett Stianescu Jon bukaresti vizsgálóbíró, aki Roxin és Teianu feketeszusz-ügybeni szerepét akarja tisztázni. Az aradi vizsgálóbíró az alkalomból öt ismert aradi feketeszuszt idézett be, akiket megkérdeztek, mit tudnak Teianu szerepéről s van-e tudomásuk arról, hogy Teianu a nagyváradi választási kampányt feketeszuszesek finanszírozásával és Taranu segítségével bonyolította le? — A vizsgálóbíró, a kihallgatások lezajlása után Nagyváradra utazik, ahol az ügyvel kapcsolatos adatait akarja gyarapítani.

JANUÁR HAVÁBAN jelenik meg a Telefon Vezérgazgatóság által kiadott új telefon előfizetők névsora. 14 megyének és pedig Brassó, Háromszék, Csik, Naszód, Szamos, Kolozsvár, Torda, Fehér, Szeben, Fogaras, Marostorda, Udvarhely, Kis- és Nagyiküllő együtt.

Mindazon előfizetők, akik ezen előfizetési névsorban nevüket feltűnő módon közölték, vagy reklámtól óhajtanak elhelyezni, a telefon hivatal főnöki irodájában folyó hó 22-ig legkésőbb jelentsek be. (be)

KUNCS ALADÁR, a nemrég elhunyt erdélyi magyar író *Fekete kolostor* c. művével világirodalmi sikert aratott. A 2 kötetes regény 3-ik kiadásban jelent meg az Athenumnál, izléses kivitelben. Ára 300 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában.

DOLGOZNAK A BETÖRŐK TEMESVÁRON. Tudósítónk jelenti: Vasárnap délután ismeretlen tettesek betörték Skutetzki Miksa dr., közművelő temesvári ügyvéd lakására. Tekintettel arra, hogy a gyűlésen elhatározták, hogy memorandumot nyújtanak át Jorga miniszterelnöknek. A tisztviselők helyzetével foglalkozó emlékiratot Serbanescu juttatja a miniszterelnökhöz s ugyanakkor 300 hasonló jellegű memorandumot oszt szét a parlamentben.

AZ ARADI MAGANTISZTVISELŐK AKCIÓJA. Aradról jelentik: Tegnap megalakult Aradon a magántisztviselők egyesülete, amely a tisztviselőkre kivetett áldozati adók ellen veszi fel a harcot. A gyűlésen elhatározták, hogy memorandumot nyújtanak át Jorga miniszterelnöknek. A tisztviselők helyzetével foglalkozó emlékiratot Serbanescu juttatja a miniszterelnökhöz s ugyanakkor 300 hasonló jellegű memorandumot oszt szét a parlamentben.

EGY BUKARESTI SZÍNÉSZNŐ ÖNGYILKOSSÁGI KISÉRLETE. Bukarestből jelentik: Placentini Nára színművésznő, a Regina Mária színház tagja, hétfőn délelőtti Rosetti-utca 2. sz. alatt levő lakásán 20 darab veronálpasztilával megmérgezte magát. Öngyilkossági kísérletét azonban idejében szüneteltették és a mentők útján kórháza szállították, ahol azonnal ápolás alá vették.

KOMAROMY JÁNOS, *Ordások* címen megjelent új regénye. Az örök magyar lázadók nagy történelmi regénye, a gályarabok szenvedéseiről, Buda vivásáról. Thököli felkeléséről, az eperjesi vérengzésről és Munkács bukásáról. A 340 oldalas könyv ára 143 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában.

KI TUD RÓLA? Pénteken este 7 órákor, Veres Mariska brassói kiszolgálólány, — aki a Vasut-utcai Gottfried-vendéglőben volt alkalmazva, — eltávozt a boltból s azóta avoma veszett. Az eltűnt leány vadonatúj téli kabátot s hócipót viselt. Aki hollétéről, vagy eltűnése körülményeiről nyomravezető adatokkal rendelkeznek, tudassa apjával, Veres Dániellel, Hátsó-utca 72. szám alatt.

A BRASSÓI ASTRA legújabb filmje a Népszövetség égisze alatt készült Bravuro rendezésben mutatja be a leánykereskedők szörnyű tevékenységét. Szünet alatt a darab egyik szereplője, személyes élményei alapján mondja el élményeit. Tanulságos és amellet mindvégig lebilincselő film ez.

GOGA OKTAVIAN ÜNNEPLÉSE. Bukarestből jelentik: Goga Oktávián ötvenéves születésnapja alkalmából tegnap nagyszabású ünnepséget rendeztek a Bulevardul Restaurantban. Az ünnepségen Condescu ezredes, a király szárnysegéde, átnyújtotta Gogának az I. Károly-rendjelet.

Fritz Bolesch, költő- és szövőgyár

BRASSÓ, (Bologna) KATONAKÓRHÁZ-UTCA 3 (Tranengrubeval szemben és a Mértékhitelű hivatal mellett)

FIGYELEM! FICYELEM!

Eladás kicsinyben privát vevők számára is, gyári árakban, míg a készlet tart!

Gyermek-mellények és pulloverek vígogneból 50-70 Let-ig
Gyermek-mellények és pulloverek gyapjuból 110-150 "
Női-ésférfi mellények és pulloverek vígogneból 80-100 "
Női-ésférfi mellények és pulloverek gyapjuból 130-350 "

Aktuális arcképek

1. Zamorra, Spanyolország köztársasági elnöke, 2. Dr. Gördelers, Németország árszabályozó kormánybiztosa, 3. Adams-asszony, az Amerikában székelő Nemzetközi Békeliiga elnöke és 4. Butler newyorki egyetemi tanár, akik az idei beke-Nobeldíjat kapják.

Az unitárius egyházi főtanács közgyűlése

Kolozsvár, december 14.

A gazdasági válság nyomott hangulatának és kilátástalanságának jegyében zajlott le tegnap, vasárnap az unitárius egyházi főtanács évi közgyűlése. A gyűlést a kolozsvári unitárius kollégium nagytermében reggel 9 órakor nyitotta meg Ferenczy Géza dr. világi főgondnok. Beszédében ismertette azt a súlyos helyzetet, amely előtt az erdélyi unitárius egyház áll. És arra a következtetésre jutott, hogy az egyház kénytelen lesz alkalmazottai nagy részét vagy elbocsátani, vagy pedig fizetésleszállítással megtenni a jövő évi költségvetés veszélyben forgó egyensúlyát.

Ezután Boross György dr. tette meg évi jelentését. Utána az egyházi főtanács ülésének résztvevői a templomba vonultak, ahol Zsigmond József székelyudvarhelyi unitárius esperes mondott prédikációt.

Az istentisztelet lezajlása után a főtanács gyűlést tovább folytatták és Mikó Lőrinc dr. olvasta fel jelentését az egyház legfontosabb kérdéseiről. Ismertette az állam és az erdélyi unitárius egyház egymáshoz való viszonyát és az egyház vagyoni helyzetét. Rámutatott arra, hogy a nagy pénzügyi és a bevételcsökkenés miatt az egyházi alkalmazottak fizetését 30 százalékkal kénytelenek voltak már a múltban csökkenteni.

A főtitkári jelentés felolvasása a kora délutáni órákig tartott. A főtanács ülése nem tudott megállapodásra jutni a fizetés-csökkentés mérve felől s ezért azt a felülnő határozatot hozta, hogy a jövő évre nem is készít költségvetést, mert egyelőre még sejtetni sem lehet, hogy mennyi lesz a lelkészek és tanítók fizetése. A gyűlés ennek értelmében felhatalmazást adott az egyház központi vezetőségének, hogy keressen megoldást az egyház anyagi ügyeinek rendezésére, s vigyen keresztül 30 százalékos nyugdíj-csökkentést.

Végül a különböző bizottságokba választották meg a tanács tagokat a megüresedett helyekre.

— „M“ (Sajtóbemutató a brassói Modern mozgóban.) Kollektív riportfilmnek lehetne nevezni a szenzációs Fritz Lang legújabb mesterművét, amelyben egy tudatalatti kényszerre alatt vergődő gyermekgyilkosnak büntetést és izgalmas elfogatását vívja a vászonra. A darabban jelentős szerepet nyer egy nagyváros betörőszervezete, amely a koldusok toporgó nyakával karöltve fekezi meg az emberbőrbe bujt fenevadat. A film egyik legmélyebb és leghatásosabb jelenete, amint a tömeggyilkos térdén állva sikoltja el tébolyító vallomását: Nem tehetek semmiről, gyilkolnom kell! — törnek elő belőle görcsös csuklással a szavak. — néha úgy érzem, mintha halott gyermekek árnyai követnének s ilyenkor futásnak eredek! — Izgató razzia, zürzavaros hajszák szövődnek az idegfeszítő film szűzszéjébe, amelynek megrázóbb, dokumentumszerű valóságát, kevés filmrendező produkált eddig.

— MAROSVÁSARHELYI HIREK. Tudósítónk jelenti: Ma délelőtt mintegy kétszáz tagból álló katonai nyugdíjas-csoport, akik hónapok óta nem kapták meg járandóságukat, a vármegyei prefektúra elé vonultak. Itt egy tiz tagból álló küldöttség Reileanu prefektushoz ment be és vázolta azt a borzalmas helyzetet, amelyben hónapok óta vannak. Az éhhalál előtt állanak, — mondták, — és már csak a legsürgősebb intervenció segíthet rajtuk. A prefektus megígérte legmesszebbmenő támogatását. Innen a nyugdíjasok a pénzügyigazgatóságra vonultak, ahol ismételt megkérték a pénzügyigazgatót, hogy valahogy segítsen borzalmas helyzetükön. — Érdekes adófoglalást fogantatosított néhány nappal ezelőtt az egyik marosvásárhelyi adóperceptor. Kibédi Ferenc kocsis hátrálékban volt az adójával, 300 lejellel, ezért a perceptor lepecsételte a kocsikereket és a küllöket. A szegény kocsis napokig szaladgált kölcsönért, hogy az adóhátrálékot megfizethesse és ismét kereshessen a kocsijával. — A marosvásárhelyi Marmorosch Bank betétesei tegnap délután érkezetet tartottak, amelyen egy, a bukaresti központi bizottságának értekezletén résztvevő betétes elnökölt. A betétesek elhatározták, hogy követeléseiket nem a banknak jelentik be, hanem a betétesek központi bizottságának Bukarestben, amely majd egységesen jár el a betétesek ügyében. Különben a marosvásárhelyi betétesek a csőd kérése ellen foglaltak állást.

— HETI HÁROM NAPOT DOLGOZHATNAK A VÁROSNAK A MUNKANÉLKÜLIEK. A brassói városi tanács mellett működő munkanélküliek segélyező bizottság elhatározta, hogy a munkanélküli segély ellenében még egy plusz-pénzsegélyt ad azoknak, akik hetenként három napon keresztül a városnak dolgoznak. A munkanélküliek főleg bálapátolásra és kisebb utjavítási munkálatok végzésére akarják felhasználni.

— ELŐFIZETŐINK, ha akármilyen uton fizetést teljesítettek, kisérik figyelemmel, hogy a címken feltüntetett lejárt legkésőbb 8 napon belül megváltozzanak. Ezzel jelzi kiadóhivatalunk azt, hogy a pénz rendben befolyt és helyesen lett felhasználva.

★ GRAFOLÓGIAI TANFOLYAM BRASSÓBAN, F. HÓ 19-TŐL. Nincs többé szerelmi csalódás, üzleti veszteség, bosszúság alkalmazással, mert bárki könnyen megtanulhatja az öt érdeklő egyének irásából a jellem megállapítását. Szórakoztató tanítási módszer, mérsékelt árak. Hat hétes, vagy három hónapos kurzusok. Schneider Józsa, Fekete-utca 45.

KARACSONYRA legszebb ajándék a könyv. Óriási választék van képes meséskönyvekben, ifjúsági iratokban, serdültebb ifjúságnak és felnőtteknek való ajándékozásra alkalmas gyönyörű könyvekben. Keresse fel Könyvosztályunkat vételkötelezettség nélkül. Brassó, Kapu-utca 56-58. az udvarban.

— Gyűjtés a munkanélküli javára. Aurel Ghinea brassói rendőrprefektus megbizta Vajda Pétert és Foril Miklóst, hogy házról-házra járva, a munkanélküliek javára, egy pénz, mint természetbeni adományokat gyűjtsenek. Az adományokat hírlapilag nyugtázzák.

— Szerelmi dráma luminál fináléval. Budapestről jelentik: A Bellevue szállodában vasárnap délután egy főhadnagy jelent meg, aki a társaságában levő hölgyvel szobát bérelt s a személyzetnek meghagyta, hogy csak este költ-

sék fel őket. Este eszméletlenül találták a párt. A főhadnagyot a helyőrségi kórházba, a hölgyet, — akiről a vizsgálat megállapította, hogy egy százados felesége, — a Rókusba szállították. Kiderült, hogy mindketten luminállal mérgezték meg magukat. Állapotuk súlyos. Teitüket valószínűleg szerelmi bánatuk miatt követték el.

— Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegek valamint azok, akik hűgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József“ keserűvíz állandó használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfira hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc József víz biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért prostata-betegségeknek is ajánlják. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

— Hat hónapi fogházra ítélték egy agrártanácsost. Sepsiszentgyörgyről jelentik: A sepsiszentgyörgyi törvényszékben óriási érdeklődés mellett folyt le a Mojuiu gazdasági tanácsos, Imreh Ferenc erdőmérnök és Buhescu erdőfelügyelő ellen agrárviszály címén megindított büntető tárgyalás. Az ügyben szombat déli 12 órakor hirdettek ítéletet amely alkalommal Mojuiu gazdasági tanácsost, aki áthelyezése alkalmával néhány kincsatrú hámat magával vitt — hat hónapi elzárásra s politikai jogainak három évi elvesztésére ítélték, míg a többi vádlottat bizonyíték hiányában felmentették.

— Az állam nem fizet, — likvidál egy dicsőszentmártoni téglagyár. Dicsőszentmártonból jelentik: A földművelésügyi minisztérium ez évben 500 házt építtetett Dobrudzsában. A tetőcserepet a dicsőszentmártoni Hercules téglagyár szállította, amelynek a minisztérium elszámolásakor két millió lejellel adósa maradt. Dr. Koch Richard téglagyári vezérigazgató — aki tudta, hogy az összeg elmaradása katasztrofális lehet az üzeme részére — leutazott Bukarestbe, de üres kézzel tért vissza. Enek értelmében elhatározták, hogy az üzemet feloszlatták. Eddig 160 munkást bocsátottak el, akik a legnagyobb rettegéssel néznek a tél elé, minthogy munkanélküli segélyre sem számíthatnak, mert ezt a tételt törölték a város költségvetéséből.

★ AZON KIRÁNDULÓK, akik tegnap, vasárnap délután 2 és 3 óra között a Pojánába mentek és akiknek kutyája a szerpentineknél egy ródlizót megharapott, ezután kéretnek, hogy a kutyát csupán egészségi állapotának megvizsgálása végett, a Kronstädter Zeitung kiadóhivatalába vigyék. (e)

— KITÜNETETT BRASSÓIAK. Károly király az I. Ferdinánd medália kardos szalagját adományozta a következő brassói uraknak: Strat Nicolae őrnagy, Cernea Ovidiu alezredes, Tenescu Constantin és Puscariu Axente őrnagyok, Scarneciú Vasile, Lupu Stefan, Jantea Aurél, Voicu A., Joan Cojocariu Axente kapitányok, Bancila Alexandru, az Apolló igazgatója, Bancila Piu Nicolae, a rendőrprefektúra titkára, dr. Bogdan Fili-

mon, dr. Ciurea Joachim, dr. Precup Nicolae, dr. Turtea Simion, dr. Ungur Silviu ügyvédek, Enescu György, a betegsegélyző igazgatója, dr. Nistor Pompiliu, vármegyei főorvos, dr. Popea Nicolae, dr. Voicu Nitecu, Popovici Mihai, volt miniszterek és Smarghitan Aurél.

— Izgalmas szobatóz. Vasárnap este 9 óra előtt néhány perccel a brassói Virág-soron levő „Édeslyuk“ vendéglő vacsorázó közönségét kétségbeesett „Tűz van“ kiáltások zavarták meg. A vendégek riadtan szaladtak az udvarra s azonnal kiderült, az épület udvari részének második emeletén lakó András Károly cipőfelsőrészkesztő szobából sűrű füst szivárog elő. Goldstein Izsó kereskedő segéd, a Fibra cég alkalmazottja hirtelen baltát kerített s azzal vágott rést, hogy a kívülről bezárt ajtó mögött kétségbeesetten sikoltó gyermekeket kimentse. Így sikerült a fulladozó és a koromtól már elborított Demeter Ilonka 16 éves tanulóleányt és a 3 éves Ardrási Magduskát idejében friss levegőre hozni. Néhány perccel később megérkeztek a tűzoltók is, akik a szobatózot rövidesen elfojtották. Az óriási riadalmat keltő szobatóz az okozta, hogy a lakosok kályhája fölött polera helyezett petroleumos lámpák eddig még ki nem derített ok miatt lezuhantak és a kiömlő petroleum a kályha tüztől lángba borult. András Gábor és felesége a tűz keletkezése idején ismerősöknél voltak látogatásban s csak a tűz eloltása után érkeztek haza. Demeter Ilonka sértetlen maradt, de András Magduska a rémüléttől és a füsttől súlyos beteg lett. A különös tüzeset körülményeinek tisztázására a rendőrség megindította a vizsgálatot.

Gyergyószentmiklós lakosságának egyharmada kenyér nélkül

Csikszereda, december 14. Amióta a Gyergyóban levő faüzemek bezártatták a munkát és munkásaikat szélnek eresztették, Gyergyószentmiklósban a munkanélküliek száma elérte az ezret ami azt jelenti, hogy a város lakosságának egyharmada kereset és megélhetési lehetőség nélkül néz a tél elé. A városi tanács mindent megtett a munkanélküliek kétségbeesett helyzetének enyhítésére, de másfelhónapi segélyezés után a segélyforrások kimerültek. A városi tanács ezt az eshetőséget előre látta és éppen ezért már régebben kérvényt nyújtott be a brassói utfelügyelőséghez s kérte, hogy az utfelügyelőségnek folyósított 4 millió lejes póthitelből 400.000 lejt utaljon ki Csikvármegye számára, hogy Csikszereda és Gyergyószentmiklós között a járhatatlanná vált utakat a munkanélküliek útján kijavíthatassák. A brassói utfelügyelőség azonban ezt a kérelmet kereken visszautasította, úgy, hogy a gyergyószentmiklói munkanélküliek smét remény és kenyér nélkül maradtak.

BRASSO **„Modern Mozdó“** Telefon: 518

MA A legszenzációsabb németül beszélő bűnügyi hangostilm. **MA**

Rendezte: **Fritz Lang**, a filmrendezők zsenije, a „Metropolis“, „Holdasszonya“ és a „Spion“ megalkotója

A film **Thea von Harbu**, a világhírű német Western beszélőgép.

írónő regényéből készült és az inspirációt a düsseldorfi tömeggyilkos, Kürten Péter esete szolgáltatja. — Ennél izgalmasabb, szenzációsabb film még nem készült. Magyar feliratok.

Astra (Apolló) Mozdó BRASSÓ

Még eddig nem látott kiváló sikerrel vetíti:

„A leánykereskedők“

cinéma filmet. DITA PARLO és HARRY FRANK-kal

Jön: **A Gibrallári kém**

Tévedésről szó sem lehet

A földosztók harácsolnak A földművesnép szenvedett Milliók jutottak ebek harmincadjára Ez az agrár-reform!

A földosztás rémségei egy hivatalos vizsgálataükreben - Így dolgozott az aradmegyei agrárkomisszió

Arad, december 14.
A jólvégzett munka bizonyos kellemes érzéssel jelentjük, hogy Hamangu igazságügyminiszter felfigyelt arra a megdöbbentő adatokat tartalmazó cikkre, a mellyel a B. L. az elmúlt hónapban teleplezte a menyházai uradalmi park ki-eajátítása körül történt visszaéléseket. Emlékeztet, hogy Gherman Dante dr aradi ügyvéd tette meg az ügyben a fel-jelentést az igazságügyminisztériumhoz, azonban, amikor látta, hogy az ügy vizs-gálata nem indult meg elég gyorsan, be-küldötte a B. L. cikkét erre az igazság-ügyminiszter a feljelentést s a cikket nyomban leküldötte Temesvárra. Dob-rotescu Miklós táblai tanácsos, igazságügyi inspektorhoz, ak.t utasított a helyszíni vizsgálat szigorú levezetésére. Az inspek-tor négy napig tartózkodott Aradon s ma befejezve a vizsgálatot, elutazott, jelen-tését pedig egyenesen Hamangu igaz-ságügyminiszterhez terjeszti fel. A vizs-gálat eredményéről az alábbiakban ad-hatunk számot:

PÉLDAUL EZ AZ AGRÁR-REFORM...

Elsősorban is annak megállapítására irányult a nyomozás, vajjon igaz-e, mi-szerint az aradmegyei agrárkomisszió tagja, akik a leplezett botrány közép-pontjába kerültek, tényleg kaptak-e már más alkalmakkal is földet, vagyis, hogy a mikor a menyházai uradalmi parkot ma-guk, protektorai és protezsáltjaik kü-zöli felosztották, már kaptak többiben is földet?
A vizsgálat eredménye megdöbbentő

A „legjobb belátás“ ...

Amikor Dobrotescu inspektor Costa bírót, aki a vizsgálat középpontjában áll, kihallgatta, a bíró kijelentette, misze-rint már rájött arra, hogy „tévedett“, a mikor földet osztott magának, kollegái-nak, — legtöbbszörnek kérvény nélkül — s a komisszió többi tagjainak. Ugyan-is a minisztériumtól jött egy leirat, hogy a mutakozó szükségletek kielégítésénél „legjobb belátása“ szerint járjon el s ő azt hitte, hogy ... egyezőval a törvény-széki bíró ur tévedett, mert neki — ez volt legjobb belátása...

Elmondotta még a bíró, hogy ő, még október 27-én lemondott a tévesen osztott földrészéről, ezt rá is vezette a dossziéra, de a vizsgálat során kiderült, hogy erről egyetlen felettest sem értesítette, a te-lekkönyvi bekebelezést nem törlötte...
Ezzel kapcsolatosan megállapította még az inspektor, hogy amikor Hargot dr. tör-vényszéki főelnök, aki nem is kért par-cellát a Wenckheim-féle uradalom park-jából, tehát, hogy a főelnök aggályosko-dott a parcella átvételénél, de Costa bíró az ügy főrendezője, így nyugtatta meg felettestét: — Minden rendben van. A minisztérium mindent aprobált...

TÉVEDHET-E A TÖRVÉNY KÁRÁRA EGY BÍRÓ?

A nagy kérdés, hogy feltéve, de meg nem engedve, tényleg „tévedés“ fog-e fenn: megengedhető-e, hogy egy bíró az írott törvény kárára tévedjen? Tévedhe-

volt. A következő adatok merültek föl:
Costa János törvényszéki bíró, a ko-misszió elnöke, minden további nélkül ei-munkta, hogy már három esztendeje ház-telket s kertparcellát kapott.
Perian Lázár gazdasági tanácsos a te-lekkönyv 1926 évi kötetének 10.510 szá-mu 'apja szerint 1926 december 10-én az agrárbizottság 173 számú határozata sze-rint 800 négyzetméter korthelyiséget, a 10209 telekkönyvi lap szerint pedig a komisszió 150—926 határozatával augusz-tus harmadikán 300 négyzetöl házhelyet kapott, s ugyanennyi jutott feleségének is. Perian ennek a komissziónak is tagja volt.
Marsieu Joan aradi lelkész, akj mint a földművelésügyi kormány megbizottja vett részt a komisszió munkájában ez év májusában 834 négyzetöl korthelyiséget és 500 négyzetöl telket kapott. (Telek-könyvi szám 15810 és 10180).
Putici Virgil, a komisszió titkára 1926-ban 250 négyzetöl háztelket, 1927-ben pedig 800 négyzetöl korthelyiséget ka-pott. Telekkönyvi lap: 10500 és az agrár-komisszió határozatának száma 1308).

Tehát az aradmegyei agrárkomisszió, miután busásan kivette részét az agrár-reform előnyeiből, mintán már valami-nyien biztosították maguknak a maguk részét, ekkor osztottak ki saját maguk-nak a menyházai fűrdőtelep közepén le-ő uradalmi parkból egy-egy gyönyörű parcellát...
Ez alatt pedig a földnélkül házhely-nélkül maradt szegény emberek ezre át-kozzák az agrárreformot!

tette Costa bíró akkor, amikor már ré-szesült az agrárreform előnyeiben, ami-kor tudta, hogy legkevesebb etikátlan dolog, hogy valaki, egy bíró, a maga ügyében ítélkezzék, amikor tudta, hogy olyanoknak adott földet, akik nem is kérték s akiknek semmi joga sem volt ehez, különösen ha figyelembe vesszük, hogy a törvény értelmében fűrdőhelyen csak munkás és kistisztviselő kaphat házhelyet!
Nem, itt nem tévedésről van szó, ha-nem — kimondjuk — tipikus agrárpa-namáról! Kimondjuk és bizonyítjuk.

PANAMA!

Az ügy dossziéjára a komisszió nem is merte ráírni, hogy a saját ügyük, hanem ezt vezették a földlapra: Az aradi görögkeleti püspökség földosztása. Alcim-nek pedig felvették: Dumitrescu s con-sorji. Hogy ennek a Dumitrescunak, aki bukaresti miniszteri tisztviselő, mi köze van az aradi görögkeleti püspökséghez, azt senki sem tudja,

még a püspökség sem. Ugyanis ez az intézmény nem is kért há-helyet a menyházai park parcelláiból. Hiszen a püspökség nem hogy igényjogosult nem volt erre, de magától a püspök-ségtől is kisajátítottak földterületet!

Erről van szó! És ezzel már tisztá-ban is van Dobrotescu inspektor, mert már intézkedéseket is foganatosított az ügyben.

Igy azonnal intézkedett a telekkönyv-nél, hogy a menyházai uradalmi park parcelláinak bekebelezéséről szóló bírósági döntést, amelyet eddig csak a bir-tokbábelvezetőkkel közöltek, a földmü-velésügyi minisztériummal egyelőre ne közöljék, nehogy lejárvan a felelőzési terminus, mielőtt a minisztériumot pon-tosan nem tájékoztatják az ügyről s nem lesz döntés arról, milyen uton jár-janak el a visszaélések ügyében. Ameny-nyiben az új tulajdonosok nem monda-nának le kivétel nélkül az illegitim „té-vedé“ uton szerzett földdarabokról, ugy a földművelésügyi minisztérium, mint tu-lajdonos, vagy felfolyamodással s a Semmitőszékhez, vagy pedig az ügy re-vízióját kéri. De az s nos kizárva, hogy az aradi törvényszéknél folyamatba te-szik a törlési pert.

Gherman Dante dr., aki a menyhazai-ak nevében a lavinát megindította, mi-után a vizsgálatot vezető inspektor-nak előszóval is elmondotta feljelentése ada-tait, nyilatkozott a B. L. munkatársá-nak a továbbiakról is.

— Egyelőre várakozó álláspontra he-lyezkedtem. — mondotta az ügyvéd, — most várom a már határozottan beigért megtorló szankciókat. Ha ezek késnének, akkor magam teszem meg az ügyben a bűnvádi feljelentést! (b. k.)

Árainkat újból leirtuk!

Kevés ént ríszép és jó árut dun i karácso-nyi elárusításunkon!

Az árak beszélenek:

- Férfi téli kabát . . . . . 1000 Leitől
- Férfi téli kabát prémmel . . . . . 1300 „
- Férfi mikádó kabát . . . . . 500 „
- Női kabát . . . . . 800 „
- Fiu kabát . . . . . 700 „

Argus reklám.

FIBRA
RUHANAGYARUHÁZ
BRASSÓ
KAPU UTCA 50 SZ. ALATT
BUKAREST
STRADA SELARI 3 SZAM

Ugvanílyen o'csó árban vehet: férfiöltönyt, fiu és leányka ruhát, női estélyi ruhát s minden egyéb készart.

A magyarországi puccskísérelt újabb szenzációja

A letartóztatott Schill csendőrtábornok felakasztotta magát

A budapesti hétfői lapok szerint új irányba terelődik a nyomozás

Budapest, december 14.
A budapesti puccsisták bűnügyében beindított vizsgálatnak tragikus esemény adott fordulatot.
Schill Ferenc tábornok, volt csendőrségi felügyelő vasárnapra virradó éjjel az éjjeli órákban a Margit-körnti fog-ház illemhelyén törülközőkendőjével a vízcsőre felakasztotta magát.
Mire az örök gyanút fogtak és az illem-helyen feltűnően sokáig tartózkodó tá-bornok után mentek, Schill tábornok már halott volt.
A tragikus öngyilkosság újra a szeren-csétlen véget ért puccskísérelt felé terel-te ugy a közvélemény, mint a sajtó fi-gyilmét.

Schill tábornok az öngyilkossággal is-merete be azt, hogy köze volt a puccsistákhoz s abban a kalandos vállalkozás-ban, amit Vannay László főhadnagy és kétes értékű társai előkészítettek, sze-repet vállal.

Schill tábornok öt héttel ezelőtt még a csendőrség főparancsnoka volt, tehát a puccskísérelt még sem indult olyan jelen-téktelen akciónak, mint ahogyan az az első pillanatokban látszott.

A budapesti hétfő reggeli lapok rend-kívül terjedelmesen foglalkoznak az öngyilkossággal és a puccskísérelt hátte-reivel. Most már minden kétséget kizáró-an kiderült, — írják — hogy a kalandorokkal tekintélyesebb embe-rek is tartották összeköttetést, a vizs-gálatnak tehát ebben az irányban is el kell indulnia.

A rendőrség és a katonai ügyészség most már könnyű helyzeiben lehet, mert Van-nay László, aki az egész mozgalom érte-lmi szerzője volt, tökéletes beismerő val-lomást tett a katonai ügyész előtt, lelep-lezte az összes terveket s kiszolgáltatta

az összeesküvők névsorát is. Schill tá-bornok letartóztatására is Vannay vallo-mása után került csak sor, holott a rend-őrségnek már régóta tudomása van arról, hogy a tábornok összeköttetést tartott fenn a puccsistákkal.

A kiadott jelentések szerint a politikai ügyosztályi detektívjei ezelőtt hat héttel tetek először jelentést arról, hogy Schill tábornok, akkor még a csendőrség főpa-rancsnoka, jobboldali megbízhatatlan po-litikai elemekkel tart fenn összeköttetést. Természetesen már ekkor figyelni kezd-ték s a rendőrségnek ekkor támadt az el-ső gyanuja, hogy valami törvényellenes akció van készülöben. Schill tábornokot egy héttel figyeltették, de egyebet nem fedezhettek fel, mint azt, hogy nem egé-szen megbízható emberekkel érintkezik.

A felfedezésről jelentést tettek a bel-ügyminisztériumnak, amely a táborno-kot azonnal, telefonon mozdította el ál-lásából, hihetőleg bővebb indoklás nélkül, mert Schill nem tért észhez, ha-nem tovább is összeköttetésben ma-radt az összeesküvőkkel.

A puccsisták leleplezése után a rendőr-ség politikai osztálya még fokozottabb figyelemmel kísérte Schill tábornok min-den lépését, letartóztatását azonban ha-logatta mindaddig, amíg Vannay a beis-merő vallomást meg nem tette. A táborno-kot a letartóztatás rettenően megvisel-te.

Ha kísérelt szzen egész s gével. Kérjen Ön is kímélőttan arada l »OLLA« óvszert, mely megovja egészséget

19-én, szombalon este 9 óra or Székely irodalmi-est
A HONTERUS-AULÁBAN
Közreműködnek:
Farcádi Sándor
Finta Zoltán
Kacsó Sándor
Nagy Karola
Nyirő József
Tamási Áron
Tomcsa Sándor
Jegyek e óvételben a »BRASSOI LAPOK« KÖNYVJSZÁLYÁN KAPHATÓK.

Borzalmas vihar dühöngött Olaszországban és a Földközi-tengeren

Tömegestől pusztultak el a tengeren rekedt hajók

Milanó, december 14.

Közép- és Északitáliában, valamint a Földközi tengeren hatalmas orkán dühöngött vasárnap. A retentő erejű szélvihar a firenzei rádióantenna tornyáról letépte a készülékét, sőt magát a tornyot is erősen megrongálta. Nizzában számos ház tetőzete megrongálódott, a lezuhanó cserepek, kémények és tetőgerendák sok sebesülést okoztak.

Palermó valóságban el van zárva a külvilágtól.

A szél az összes telefon- és távírvonalakat széttepte, az országutakat pedig eltorlasztották a halomszámra kidöntött pónáknak.

Az utak, valamint a távíró- és telefonvonalak kijávitására utászoztagokat vezényeltek ki.

Még fokozottabb erővel dühöngött a vihar a tengeren, ahol az idejében el nem menekült halászhajók és bárkák mind megsemmisültek.

Párisból jelentik: A Földközi tenger fölött dúló vihar a tengeren állomásozó francia haditengerészeti osztag egyik cirkálóját elsüllyesztette. A cirkálón 14 főnyi legénység volt. Valamennyien a vízbe fulladtak.

Más halálos katasztrófát is okozott a vihar. Az egyik Franciaországba tartó utasszállító repülőgép a szélvihar miatt lezuhant. Őt utasa szörnyethalt.

Egy elkallódott ember...

A 70 éves Tóth János felsőbb rendeletre Amerikába utazik...

Ott nem állampolgár, itt pedig nem kap honosságot!

Brassó, december 14.

Ha göröcső alatt szemlélnék egy cseppnyi pocsolóvizet, a végvények miriádjai nyüzsgő szemek előtt. Semmiségbe vesző jelentéktelen moszatok a tócsa végtelen hullámaiban, de éppen úgy végzik biológiai kötelességeiket, mint a kontinensek hátán tülekedő millió kis szürke ember. Moszatsors... emberi sors... végeredményben nem sok különbség van közöttük. Kétségbeesítő elképzelni, hogy az űrben lavírozó repülőgépről az emberekkel tömött nagyváros is csak szintelen, elmosódott foltnak látszik. A körút fogpiszkáló hosszúságú sejtelmes vonal, a hérház gombostűfejnyi elenyésző pontocskák... Pedig emberek laknak benne. Gondokkal és vágyakkal tetézzék... Mind egy! Onnan fentről, csak moszatok a végtelenben!

Apró, szürke emberi sorsok, lappangó tragédiák! Egyet — amelyet a véletlen játszott kezünkre — kiragadunk belőlük.

AZ ÖREG AMERIKÁS FELBUKKAN

A rendőrség idegeneket nyilvántartó osztályán találkoztunk vele. Csendesen ült a széken. Kiszáradtva egy ismerőse nyitott be a hivatalba.

— Mi újság? — kérdezte a jövevény a széken illedelmesen meglapuló ügyféltől. A feketekabátos vékony kis aggasztos bosszuan köhintett, azután panaszos hangon így válaszolt:

— Vissza kell mennem Amerikába!

Az ismerős résztvevően hallgatta az öreg nyilatkozatát, aki nyomaték kedvéért ismét két halk szót vetett oda:

— Vissza bizony!

Olyan csendesen, olyan törődötten mondta, hogy a következő pillanatban a kérdések egész raját szegteztük mellénk.

— Kicsoda maga és mi a baja?

SE MISTER, SE DOMNULE...

Az öreg először gyanakodva néz végig bennünket. Nem akar az újságba kerülni. Hetven év nyomja vállait, de ilyen még nem esett meg rajta...

Megmagyarázzuk neki, hogy ez egyáltalán nem ártalmas valami!

Az idős ember megegyezően szemügyre vesz, azután megkezdi köhintésekkel fűszerezett tragikus beszámolóját:

— Tóth János a nevem! 1929-ben jöttem haza Amerikából. A feleségem küldött haza — mert idevalói vagyok —, hogy tapasztaljam ki a helyzetet s ha jónak látom, ő is utánam jön. Én bizony szívesen maradtam volna, mert nem sok időm van hátra! Tartózkodási engedélyem azonban lejárt s nem hosszabbították meg újra! Vissza kell mennem...

— Van-e vagyona?

— Hát egy házam van ott, ahol a gyárban dolgoztam, Granite-Cityben, Illinois államban. A feleségem lakik benne, de azt írja, hogy a lakók nem fizetik a bért, kitenni meg nem lehet őket, mert a törvény nem engedi. Nekem sincsen már egy árva vasam se. 1929 óta elfogyott a kis pénz, amit hoztam!

— Persze amerikai állampolgár?

— Nem vagyok én kérem — vallja be az öreg —. Angolul nem tanultam meg s az állampolgárság sem érdekelt. Amikor hazajöttem, a magyar konzulátushoz folyamodtam utlevélért, de ott azt mondták, hogy Erdély Románához tartozik. Így hát a román konzulátus adott utlevelét.

— Itt él Brassóban?

— Igen. Van itt egy nővérem, özvegy Gulyás Ferencné.

— Jómódu asszony?

— Az öreg arcára méltatlankodás ül ki. Hogy lehet ilyesmit kérdezni?

— A nyugdíjából él, az pedig elég csekélyke!

— Mit akar most csinálni?

— A hivatalbeli urak azt mondják, hogy aki 1925 után jött haza, az nem számíthat a honosításra!

— Visszamegy?

Tóth János sóhajtozni kezd. Kicsiket, de süri egymásutánban.

— Ugy látom — nyögi inkább, mint válaszolja —, hogy nem marad más hátra...

Ime az öreg amerikai magyar egyszerű története. *Helpen éves*, Nagy ut áll-előtte, de még nem tudja, hogy honnan veszi a pénzt hozzá! Ugy ingadozik Brassó és Illinois között, mint egy fonnyadt mezei kór, amibe duhaj szelek kapaszkodnak. Egyszer összeszedetik vele a cókmojkját és Konstancában hajóra teszik. Azután újból elindulhat Granite-Cityben munkát keresni...

Nemes Ferenc

Alakulóban az új spanyol kormány

Madrid, december 14

Alcala Zamora, a spanyol köztársaság megválasztott elnöke vasárnap megbízást adott Azarának a kormány megalakítására. Azara a madridi lapok tudósítói előtt kijelentette, hogy szocialista köztársasági koalíciós kormányt igyekszik összehozni.

A legkényesebb igényű hölgyek is a Cadum használatával próbálgatásukat befejezik!

Annyiféle szappan van forgalomban, hogy a nők ingadoznak a Cadumot kipróbálni, pedig ez az a szappan, amelyik minden igényt kielégít. Ha Ön kipróbálja, megfogja érteni, hogy miért fogyasztanak Cadumot mindenütt, ahol a pipere gyártmányokra különös gondot fordítanak.

nak tartják, hogy teljes bizalommal használják úgy a maguk, mint gyermekeik számára. Illata lágy és kellemes.

Kemény és tartósságánál fogva a Cadum redkívül gazdaságos. Egy gondos szárítás minden csepp ned-

vességtől mentesítette. A gyártása annyira modern és higiénikus, hogy senki mástól érintve nem lesz az Ön kezén kívül.

A Cadum az arcszint gyöngéden felfrissíti és megtisztítja a bőrt anélkül, hogy ingerlő hatást váltana ki. Az anyák olyan tisztának és finom-

Egy szitárd szappan, melynek utolsó részecskéje is kihasználható.

JELKÉPE A TISZTASÁGNAK

Cadum szappan

VECSEY ZOLTÁN:

75

A SIRÓ VÁROS

Hosszu volt a gyaloglás, míg a villáig jutott, jó óra telt bele, mire kiért. Sáriko azt újságolta, hogy levelet kapott Pattonaytól. Egy újhelyi ismerős hozta, aki ma délelőtt érkezett.

— Itt van a levél, olvassa el Pista!

A fiu bosszus, elhárító mozdulatot tett.

— Nem érdekel.

A száraz, rideg hang megütötte a leány szívét. Egyszeriben könnyek gyűltek a szemébe. Pista már megbánta, hogy ilyen goromba volt.

— Ne haragudjék Sáriko. De bánt, hogy levelet kapott. Elvégre mi dolga van annak a fiúnak magával? Ez már a negyedik levél, amit tőle kapott.

— De én mind megmutattam... És csak egyre választam. Szepegett Sáriko.

— Semmi értelme sincs, hogy levelezzenek. Magának senki sem írhat levelet.

— Hiszen Pattonay tudja, hogy a maga menyasszonya vagyok. Csak azért ír, mert hálás nekem.

— Hála, hála... Ilyen címen egy egész kórházal felváltatott levelezést.

— Amint kívánja, Pista.

Engedelmesség, meghódolás volt a hangjában. Már mosoly ragyogott az arcán. Hiszen a fiut csak a féltékenységbántja. A férfi önzése szól belőle, amely nem tűri, hogy más is foglalkozzék azzal a nővel, akit ő tulajdonának tart.

Nem kellett sokáig várakoznia a megjelölt helyen. Alig kongatta el a nyolcat a toronyóra, Olguska már közeledett. Ugyancsak szaporázta apró, könnyű lépéseit.

— Nincs sok időm, Pistu, mert kilenc órákor hazajön az uram. Akkorára ott-hon kell lennem. Pedig annyi a mondani-valónk, hogy egy óra alatt alig érünk a végére. Járkáljunk egy kissé...

Megindulak és csakhamar kiértek a farsorból. Az Erzsébet-városba jutottak és annak zegzugos utcáit járták össze-vissza.

Közben meg nem álltak a beszélgetésben. Pista ugyan pár szóban el tudta mondani élete futását. Mi is történt azóta? Meghalt az édesanyja. Egy évre rá, hogy Olguskák elköltöztek. Ahogy megkapta az abszolutoriumot, rögtön be is kellett vonulnia. Háboru. Sebesülések és betegség. De Sárikról egy szóban sem emlékezett meg.

Annál több monadnivalója volt az asszonynak. A háboru előtt ment férjhez egy cseh aktív tiszthez. Nem házassodott szerelemből, nem szerette az urát, aki korban sem illik hozzá, hiszen talán a lánya lehetne. De az apja erőszakolta a házasságot és őt úgy nevelték, hogy az apja akaratát mindenben teljesítenie kellett. Szegény anyuka, mennyit sirt az

esküvő előtt. De az apa kérelhetetlen volt és szívósan ragaszkodott az elveihez. A katonatiszt leányának már tizenhét éves korában férjhez kell mennie és csak magasabb sarzi lehet a férje. Már pedig a kapitányi sarzi a harmincötödik évnél kezdődik. A férjjelölt igen gyöngöden és figyelmesen viselkedett, csokrok-kal árasztott el. Szolid ember volt és a kis helyőrségben nagy megbecsülésnek örvendett. Ha nem is szerette, imponált neki az erős, robusztus férfi. Az esküvő! Soha sem felelti el, hogy milyen bánata volt az anyukának. Bécsben esküdtek az udvari kápolnában. És amikor a pap elmondta az áldást, szegény anyuka felsikoltott és elájult...

— És most boldog? Megelégedett?

— Boldogság... ah... és itt felsóhajtott, ahogy a színházban hallotta a boldogtalan asszonytól.

— Mig az anyám élt, nagyon jól bánt velem. Anyuka nem türte volna el, hogy csak egy rossz szót is szóljon hozzám. Linzből irtam neki egyszer egy panaszkodó levelet, azonnal értem jött, felpakolt és hazavitt. Az uram három hétig könyörgött, amíg visszaengedett hozzám.

— Nagyon sokat szenvedtem. Ahogy előre haladtak az évek, mindinkább rá kellett jönnöm, hogy nem egymáshoz valók vagyunk. De hát mit tehettem? Anyuka és apuka meghalt, kihez menekülhettem volna?

— Nincs gyermeke?

— Kis fiam van. Milyen mackó a gyerek! Egészen az apja. Az ő természete. Folyton együtt is vannak. Mintha én a világon sem volnék...

— Mióta vannak itti?

— Ahogy a háboru befejeződött, az uram nyomban ajánkozott a magyar kormánynak. Tudja, valahogy törti a magyar nyelvet. De ott nagyon gorombán bántak vele és valami tejjeflesszáju suhanc azt mondta, hogy csehekre nincs szükségük, menjen az uram oda, ahova akar. Menjen Prágába. Felpakoloztunk tehát és eljöttünk ide. Az uramnak vannak protektorai Prágában, régi barátok, iskolatársak, rokonok, könnyű volt keresztülvinni, hogy a kívánságom teljesedjék, és ide jöjjünk, ahol a gyermekkoromat töltöttem. Oh, hány-szor emlékeztem vissza azokra a boldog napokra!

— És most... hogy érzi magát... itthon?

— Itthon... Amikor a hosszu és kinos utazás után leszálltam a vonatról és megláttam a ligetet, sirni szerettem volna örömben. Azt hittem, hogy a multtal fogok találkozni. És Balanyi bácsival találkoztam először, aki francia leckéket adott. Nem ismert meg, amikor megszólítottam és csak nagy nehezen emlékezett vissza rám.

Egy szerencsés számú Református Kórházsorsjegy a legkedvesebb karácsonyi és újévi ajándék! 100 lejért kapható tőzsdékben, üzletekben és bizományosoknál. — Főbizományos: Tutsek Jenő Brassó, Weisz Mihály-u. 9 szám.

HUZÁS DECEMBER HÓ 22-ÉN

Kétszázezer lejes főnyereménnyel!

Utolsó huzás 1932. évi január 20. Főnyeremény 1,000.000 leji! Nyereményeket az erdélyi református egyházkerület pénztára azonnal és készpénzben fizeti ki. Vegyen, amíg kapható, Református-Kórházsorsjegyet!

Közgazdaság

Elkészült a kiskereskedők és kisiparosok adójának megváltoztatásáról szóló törvényjavaslat

"Patenta fixa" — százezer lejjig! Elkészült a vállalatok minimális adójának javaslata is

Bukarest, december 14.

A pénzügyminisztériumban, — mint már jeleztük, — elkészült az a törvényjavaslat, amely a kiskereskedők és kisiparosok adójának megváltoztatásáról intézkedik. Ez a javaslat évek óta tartó küzdelemnek az eredménye. A kereskedelmi szervezetek, különösen a bukaresti központtal működő Sfatul Negustoresc, évek óta követelte a "patenta fixa" — allan-dójellegű adórendszerének a bevezetését a kiskereskedők és iparosok részére, hogy ezzel megszűnjének végre azok az adóanomáliák, amelyek minden évben megismétlődnek, az adó-követések alkalmából.

A "patenta fixa" előnye az, hogy különböző osztályokat állapít meg, a jövedelmek nagysága szerint és az adót több évre szabja ki előre.

Az évek óta tartó akciónak most végre van némi eredménye, amennyiben

a pénzügyminisztérium elkészítette a 100

ezer lejjel nem nagyobb jövedelmű kereskedők és iparosok "patenta fixa" adórendszerére vonatkozó javaslatát.

A javaslat szerint a 100 ezer lejjig terjedő jövedelemmel rendelkező kiskereskedők és kisiparosok adóját hat kategóriába osztják, a jövedelem nagysága szerint s az adót három évre előre vetik ki. A 100 ezer lejjel nagyobb jövedelmű adóalanyok adóját tovább is a régi rendszer szerint fogják kivetni. Ezzel egyidejűleg

elkészült a vállalatok minimális adójára vonatkozó javaslat is, amely szerint

azoknak a vállalatoknak, részvénytársaságoknak is fizetni kell jövedelmi adót, amelyek vesztéssel dolgoznak.

Az adót ezek az alaptörvény nagysága szerint fizetik, még pedig csökkenő fokozatban, vagyis a kisebb alaptörvényű vállalat nagyobb, a nagyobb alaptörvényű vállalat pedig kisebb minimális adót fizet.

Blank Arisztid:

"Minden lehetőt és lehetetlent elkövetek, hogy a bevételek 100 százalékban visszakapják a pénzüket!"

A fizetésképtelen Marmorosch-bank közgyűlésén hangzott el ez a bejelentés

Bukarest, december 14.

A nagy érdeklődéssel várt rendkívüli közgyűlése a fizetésképtelen Banca Marmorosch-bank nem hozta meg azt a meglepetést, amelyet egyesek kilátásba helyeztek. A közgyűlés eseménytelenül, szürkén zajlott le, ami annál meglepőbb, mert ha mást nem, legálább egy kis vihart vártak, minthogy a fizetésképtelenség bejelentése óta ez az első közgyűlés, amelyre a bank részvényesei összehívták.

Blank Arisztid, amint megírtuk, a közgyűlés előtt Párisban és Londonban járt és a bankvezér utjához különböző kombinációkat tűztek, így tudni vélték azt is, hogy a párisi és londoni fontos pénzügyi tárgyalások után Blank Arisztid ezen a közgyűlésen be fogja jelenteni a kényszerregezés visszavonását és a bank újraszervezését. Blank Arisztid visszafordított ugyan külföldi utjáról, azonban sem az ottani tárgyalásokról, sem pedig a kényszerregezési kérés visszavonására vonatko-

zólóan nem tett bejelentést.

A közgyűlésen Boamba elnök, miután röviden beszámolt arról, hogy a bank kénytelen volt kényszerregezést kérni, azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a közgyűlés vegye tudomásul az igazgatósa bejelentését és adja meg a szokásos felmentést.

Néhány formalitás után Blank Arisztid emelkedett szólásra, aki az alábbi rövid deklarációt tette: "Nem kérek szót annak a harminc részvénynek a jogán, amely még megmaradt számomra abból a részvénytöbbségből, amely az én és néhány barátom kezében volt. Azért jöttem csupán, hogy kijelentsem, minden lehetőt és lehetetlent el fogok követni, annak érdekében, hogy a Marmorosch-bank betétesei és hitelezői 100 százalékban megkapják követeléseiket. Azt hiszem, ebben a helyzetben ez lehet az egyetlen felelősségteljes bejelentés részemről."

A közgyűlés ezután ezzel a bejelentéssel lényegileg véget is ért.

Mit hoz a francia-román gazdasági egyezmény?

Buzára, kukoricára, élőállatra, petroliumra, fára kapunk kedvező bevételi lehetőséget; a franciák pedig selyemre, pezsgőre, borra, automobilokra kapnak előnyös vámot Romániától

Bukarest, december 14.

Rövidesen beszámoltunk már arról, hogy a Párisban folyó francia-román gazdasági tárgyalások első fázisa lezámolt és néhány még függőben levő kérdés kivételével a két ország közötti kereskedelmi egyezmény legfőbb pontjaiban a megegyezés létrejött. Az ipari és kereskedelmiügyi minisztériumból nyert értesüléseink szerint eddig a következő megállapodások jöttek létre:

A francia kormány elhatározta, hogy a jövő évben felére csökkenti a bevitt és ezert kontingentálni fogja az importot, vagyis minden olyan állam részére, amely Franciaországba nagyobb mennyiségű árut visz be, előírja a bevitt kvan-tumot.

A francia kormány Románia részére igen előnyösen állapította meg ezeket a kvótákat.

A francia állambevételnél Románia kvótája az összbévitel 50 százaléka, kivéve a juh-bevitelt, ahol a kvóta: 10 százalék. A romániai állatexport szempontjából ez a kvótamegállapítás igen jelentős, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy Ausztria felére szállította le a ro-

mániai exportőrök részére a bevitt kvótát az osztrák piacra, továbbá, hogy Csehszlovákia néhány nappal ezelőtt emelte újabb 50 százalékkal az állatvámokat és végül, hogy Németországgal olyan egyezményünk van, amely szerint a német vasutak és a német vám előnyös feltételek mellett továbbítják (tranzitálják) a román állatkiutalmat Franciaországba.

Ugyancsak előnyös Romániára nézve az a megállapodás is, amely a román buzának a bevitt szabályozza.

Románia a franciaországi összbuzabevittel 10 százalékára kapott kontingenst.

Itt a megállapodás úgy szól, hogy a bevittnél a jelenleg érvényben levő buzavámot fizeti ugyan Románia, ebből azonban 30 százalékot bonifikál, illetőleg visszafizet Franciaország.

A kukorica bevitt vámját 40 százalékkal leszállítja Franciaország. Ez a vámredukció csak az állatbetetés céljaira bevitt kukoricára vonatkozik.

Az egyezmény kedvező klauzulákat tartalmaz a román faanyagok bevételére is. A petrolium és petroliumtermékek bevitt mennyiségének megállapítására

MIERT IS FÉLNI A TETTŐL ÉS ENNEK AZ ARCBŐRRE HÁRAMLÓ HÁTRANYAITÓL?

Reggel és este a még mosdástól nedves arcbőrre egy kis SIMON-CRÉMET rakenni, megvéd teljesen szél és vihar ellen.

Használati utasítást pontosan befigyelni!

CRÉME SIMON
PARIS

vonatkozólag a tárgyalások még folynak, úgyisint arra vonatkozólag is, hogy Konstanca és Marseilles között közvetlen tengeri járatot létesítsenek, amely a két ország között a teheráruszállítást lényegesen megkönnyítené és olcsóbbá tenné.

Románia Franciaország részére a fenti kedvezmények viszonzásaképpen a következő előnyöket nyújtja:

A francia selyemárakra a behozatali vámot Románia 40 százalékkal csökkenti. A francia pezsgő vámját 50 százalékkal szállítja le Románia, amely a francia borokra is előnyös vámot alkalmaz. A francia árakra nyújtandó vámelőnyökre vonatkozólag a tárgyalások még folynak, így többek között kedvező vámkötést fog megállapítani a román kormány a francia automobilokra is.

Kis-Közgazdasági Hírek

MAGYARORSZÁGON törvényjavaslatot nyújtottak be a parlamentbe, amely 5 évig terjedő börtönt ír elő azokra az adósokra, akik rosszhiszeműen kibújnak fizetési kötelezettségeik alól. Részvénytársaságoknál a felelősség az igazgatóságokra hárul.

TIZENHATEZER-TEXTILMUNKÁS lép ma sztrájkba Amszterdamban és a többi holland textilműveknél, minthogy a bérfeszültség a munkaadók és munkások között nem lehetett békésen elintézni.

A CFR tegnap árjelést tartott spectális traverzek beszerzésére. A fatermelés jelenlegi helyzetére jellemző, hogy a kiirt mennyiségnek háromszorosát ajánlották fel az árjelésen.

A HIVATALOS LAP december 12-iki száma közli a román osztályországi felállításáról szóló rendeletet. A román osztályországi jogot egy állami autonóm intézmény fogja rendezni.

Meg kell szüntetni a kenyérbélyegeket. A kenyérbélyeg rendeletének a célja a gabona árak feljavítása volt. A gabona kereskedelem azonban a gabona árát a bélyeg-rendelet után lenyomta és a népszerű rétegek által fizetett kenyéradót az exportőrök kapták intalmul, amíg kifizette őket az állam. Ma azonban, amikor a cél előresére eredménytelennek bizonyult, csak a fogyasztók széles rétegeit nyomorítja vele az állam, semmi célja nincs a kenyér bélyegek további alkalmazásának.

A SZESZMONOPÓLIUM törvényjavaslatát a pénzügyminisztérium ma a legfelsőbb törvényelőmennyező tanács elé terjesztette.

A „PENTAGON” jasi részvénytársaság december 18-ára felszámoló közgyűlést hívott össze.

Mit követelnek a marosmegyei cukorrépa-termelők

Marosvásárhely, december 14.

Megírtuk, hogy Marosvásárhelyen, a vármegyei nagyertermelés Marosvásárhely és vidéke cukorgyár Rt. körletéhez tartozó cukorrépa-termelők rendkívüli közgyűlést tartottak.

A gyűlésen résztvevő több, mint ezer répa-termelő gazda a sérelmek ellen elkészedetten tiltakozva, hosszas vita után a következőleg határozott:

1. Követeljük a vegyes bizottság határozata értelmében a 100 kg-ti 60 lejes alapár azonnali kifizetését.

2. A CFR fuvarköltéségei címén eszközölt levonásokat visszautasítjuk, nem ismerjük el, kivéve a megállapodásban kikötött és felajánlott kocsinkénti 300 lejt.

F jogunkra támaszkodva követeljük minden egyes termelő elszámolásának ily értelemben való helyesbítését és a megillető összegek azonnali kiutalását.

3. Nem fogadjuk el a vetőmag árának levonását, mivel az alacsony átlagertermés nem a termelők hibájából állott elő.

A gyenge termést a gyár késedelmes répa-mag, valamint a vetéshez szükséges műtrágyának csak május 9-ike után történt kiosztása okozta.

4. A közgyűlés sérelmezi a repaátvételnél eszközölt, indokolatlanul rendkívül nagy levonásokat, mivelhogy a szerződés értelmében, tulsuly címén ugys 5 százalék levonandó.

Az ezen igazságtalan levonások okozta károk azonnali megtérítését követeljük.

5. Követeljük nemcsak a 60 lej alapár azonnali, hanem ezenkívül a felár kifizetését is és a végleges elszámolás eszközölését is 1931. december hó 31-ig.

6. Követeljük, hogy az 1932. évre megállapítandó repa-termelési országos összerületből a Marosvásárhely és Vidéke Cukorgyár Rt. az öt megillető jogos területarányban részesedjék, miután köztudomású, hogy a múlt években e téren nagy igazságtalanságok történtek, e vidék kárára.

7. Követeljük, hogy a marosvásárhelyi cukorgyár 1932. évben üzemét felvegye tekintet nélkül arra, hogy a botfalusi gyár üzembn van-e, vagy sem.

8. Kimondja végül a nagygyűlés, hogy amennyiben e sérelmek orvoslást nem nyerének, a termelők bírói uton keresnek orvoslást.

**KARÁCSONYRA
LEGJOBB, LEGCÉLSZERŐBB,
LEGOLCSÓBB AJÁNDÉK A**

**TUNGSRAM
BÁRIUMCSŐ**

Gütermann & Co.

Védjegy:

Schapp-selyem

Elismert legjobb minőség!

Főképviselő egész Romániában:

Gépselyem-gyárak

Gomblyukselyem Gépselyem

ORA, 45/3, 10 méter.
HALMA, 30/3, 10 méter,
HELA, 40/3, 10 méter

LABORA, 130/3, 50 méter
KORONASELYEM, 50 méter

Védjegy:

Reall-selyem

Vigyázzni a védjegyre!

EMANUEL WISNER. BUCUREȘTI, Bulev Maria 8

Sport

A rosszindulatú bíró segítségével Olaszország legyőzte a magyar válogatottat

Olaszország - Magyarország 3:2 (1:0)

Torinó, december 14.
Hosszu hónapok lázas készülődése után megértént a magyar és olasz labdarúgás nagy találkozója. Az utóbbi években a magyar csapat szinte megbabonázva játszott az olaszok ellen és az Európa-kupa mérkőzések során valamennyi alkalommal vereséggel végeztek ellenük minden meccsüket. Eddig kilencszer játszott a két ország válogatott csapata. Ebből négyszer a magyarok győztek, háromszor az olaszok és két mérkőzés döntetlen volt. De 1928. óta csak az olaszok győztek!

A tegnapi torinói találkozón negyvenezernél több néző látta meg a tribünöket. Több, mint 20 különböző nemzetiségű néző minden részéből zsufolva az érdeklődők ezreivel. A rendkívüli alkalomra pórttribünök sorozatát építették fel a pálya körül, de így is óriási ember nem tudott már jegyhez jutni.

Mercet svájci bíró sipjére a két ország válogatottjai a következő összeállításban léptek pályára:

Olaszország:

Combi, — Monseglia, Rosetta, — Bertolino, Ferraris IV., Pito, — Orsi, Ferrari, Libonatti, Cesarini, Constantino.

Magyarország:

Ujvári, — Dudás, Kocsis, — Borsányi, Sárosi, Lázár, — Titkos, Takács II., Kalmár, Avar, Hires.

A magyar csapatra vereséggel végződött mérkőzés eredményénél nagy szerepe volt a mindvégig kimondottan rosszakaratúan bírskodó Mercet bírónak, aki szabálytalan meghosszabbításával alkalmat adott az olaszoknak a győzelmet jelentő gól megszerzéséhez. A mérkőzés meghosszabbítására semmi indok nem forgott fenn, annál kevésbbé, mivel a második félidőben egyetlen egyszer sem született fél percnél tovább a mérkőzés. A bíró eljárása döntő befolyással bírt az eredményre és nagy megütközést keltett a magyarokban. Egyes kombinációk szerint a sincs kizárva, hogy óvásra fog alkalmat adni a szabálytalan időmeghosszabbítás.

Az első félidőben az olasz együttes jobb volt. Az első 25 percben a magyar csapat elemi footballt játszott. A felázott és fagyott talaj nem kedvezett a magyaroknak, akik füves talajra készültek fel és cipőiket arra tették alkalmassá.

Az olaszok kezdték a mérkőzést és erős ostromot indítottak. A 23-ik percben nagy kavargás keletkezik a magyar kapu előtt. Orsi beadását Kocsis a hatos vonalon manőverező Libonatti elé fejtette, aki biztos lövés-

sel megszerezte az olaszok vezető gólját. 1:0.

Szünet után a 9-ik percben esett a magyarok kiegyenlítő gólja. Szép beadásból Kalmár Avarhoz fejel, aki a jobb lábára kapott labdát egy mozdulattal ballábratette és védhetetlenül helyezte hálóba. 1:1. Csak rövid ideig marad az eredmény. Két perc múlva az olaszok ismét megszerzik a vezetést. A kilenczödik Libonattit néhány méterrel a 16-os vonalon kívül Kocsis elgáncsolta. A megítélt szabadrugást Orsi hálóba helyezi. 2:1. A magyar csatárost nem késlekedik.

A 15-ik percben Avar tizenkét méteres távolságból védhetetlenül kiegyenlít. 2:2.

A játék változatlan hevesseggel folytatódik. A 45-ik percben mindenki a mérkőzés végét jelentő futtyót várta már; azonban a bíró nagy megdöbbenésre meghosszabbítja a mérkőzést.

Borsányi fejelné akar, de Orsi aláfeküdt, úgy, hogy a magyar játékos egyensúlyát veszítve, földre esik. A bíró érthetetlenül a magyarok ellen ítélt szabadrugást, melyet Cezariné góliba küld. 3:2. Ilyen szerencsétlen körülmények között született meg az olasz csapat győztes gólja. A 47-ik percben hiába szólalt meg a bírói futtyó. Két perccel előbb, a 45-ik és jogos perc pillanatában a megváltást jelentette volna a magyar csapatnak, így azonban a végtelennek tetsző két perces meghosszabbítás után csak a szemrehányások lavináját nyitotta meg. A nagy mérkőzés ismét elveszett. Az olaszok ellen nem sikerült az 5:0 revánssá. A 3:2 éppen olyan gyászos eredmény, mert két pont elvesztését jelenti az Európa-kupában.

Pedig az első félidő primitív kezdés után a magyar csapatot a második félidőben mint ha kicsérlelték volna Szébbnél-szebb akciókat vezettek és a védelem is kifogástalanul dolgozott. Dudás-Kocsis páratlan munkát végeztek. Ujvári többször hibázott. Akkor is, amikor a döntő gól esett...

A mérkőzés után dr. Máriássy magyar szövetségi kapitány a következő nyilatkozatot adta a sajtónak:

„Az első husz perc leszámításával meg voltam elégedve a magyar csapattal. A vereséget Mercet bírónak tulajdonítom, de Ujvári is hibás, mert védhetetlenül a szabadrugásból kapott gólt és azt is, amely a meghosszabbítás alatt esett.”

Az eredmény alapján hat ponttal Olaszország került az Európa-kupa első helyére. Második helyen Ausztria áll, 5 ponttal, Magyarország ugyancsak 5 ponttal, de rosszabb gólaránnyal a harmadik.

kölcsönkért Stanzl lábát törte.

A Bocskai győzelme sovány vigasz a válogatott vereségeért.

↑ BUDAPESTI MÉRKŐZÉSEK. Tudósítónk táviratozza: Vasárnap délután egy kupa-mérkőzés és egy barátságos meccs volt a budapesti pályákon, a következő eredményekkel:

Ferencváros-Kispest 2:0 (2:0). Magyar kupa-mérkőzés. A 23-ik és a 25-ik percben Szedlacek gólozott.

Budai „11”-Hungária 6:3 (2:2). Barátságos mérkőzés. A Hungária sok tartalékkal játszott.

↑ AZ OLASZ-MAGYAR VÁLOGATOTT TORNAVIADAL Budapesten zajlott le és a csapatversenyben 374,9 ponttal az olaszok győztek, Magyarország 374 pontjával szemben. Az egyéni versenyt nagy fölénnyel Pelle István (Magyarország) kétszeres világbajnok nyerte 79,3 ponttal.

↑ KARÁCSONY NAPJÁN A KOLOZSVÁRI EGYETEMISTÁK JÉGHOKKI CSAPATA CSIKSZEREDÁBA ÉRKEZIK. Csikszeredából jelentik: A múlt év folyamán alakult csikszeredai jég-hokki csapat már országosan

elismert tényezővé küzdötte magát ezen a téren és Bukarest csapatát fölényesen verte. Az erős tréning alatt álló csapat folyó hó 25-ére a kolozsvári egyetemi ifjúság kitűnő csapatát hívta meg barátságos mérkőzésre. A mérkőzés iránt sportkörökben nagy érdeklődés nyilvánul meg. tekintettel a csikszeredai csapat favalyi szép eredményére, amikor az ország legjobb jég-hokki csapatát fölényesen verte.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 30.300-1931. Serv Intrepr. Com.

HIRDETmény

a kereskedők és iparosok figyelmébe.

A kereskedelmi és ipari cégeknek az iparkamaránál levő kereskedelmi lajszombá való beiratásának megkönnyítése végett a november hó 30-án megállapított határidő folyó évi december hó 31-éig meghosszabbított. Figyelmeztetnek azon kereskedők és iparosok, akik ecégüket eddig még be nem iraták, hogy ezen határidő a legutolsó és hogy a beiratás elmulasztása a törvényben előírt 50 ezer lejig terjedő pénzbüntetéssel lesz meg büntetve.

A beiratások az iparkamaránál hétköznap délelőtt 10—fél 1 óra között lehet eszközölni.

Braşov, la 10. Decembrie 1931.

Comisia Interimară,

Preşedinte:

Suciu m. p.

Secretar General:

Socaciu m. p.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50 szori megjelenésnél 2 lej.

Véte-eladás

Keresünk sürgősen kétszáz köbméteres terem fűtésére teljesen jókárban levő folytonos égő kályhát. „Használt” jellegű a brassói kiadóba. 16104

KERESEK TELKET, üzlethez alkalmas legyen, lehetőleg sarok, kb 500 négyzet. „Kézpénz” jellegű a brassói kiadóba. 16107

MÉZ garantált prima. huzsonnyoic lejért kapható Nagy Bélánál, Arad, Sfântul Gheorghe 19.

Bevezetett nőikalapszilon Kapu-uccában azonnal áradó. Cim 16122 szám alatt a brassói kiadóban.

Keresek váltóáramu generátorokat megvételre. Szécsi Pál mérnök, Timişoara, Bul. Carol 48. Telefon 19-60. 16121

AUTÓJAVÍTÓ MŰHELY, teljesen berendezve, Hosszu-uccában, lakóházzal és 1960 négyzetméter udvarral eladó. Felvilágosítást ad M. Csibeth, Brassó, Hosszu-ucca 103. 16119

Allás' heres

Magányos urinó alkalmazást keres egy magányos uriemberhez. akár falura is. 16093

Allást nyer

Perfekt fiatal főzőnő keresetk gyermektelen házaspárhoz. Str. Italiana 37. I. emelet, Bukarest. 16115

Vegyes

Vállalok sertést levágni, magán házaknak. Brassó, Weiss-Mihály-ucca 20. 16103

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötte 130 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. 14048

Profesoara de lectiuni din hebraică si germană. Adresa la Administratia acestea ziari, Satu Mare. 16114

Lakás

Elegánsan butorozott szobafűtéssel, világítással, kiadó. Brassó, Calea Victoriei 78.

Január elsejével bankfalvi piacon saroküzlet előnyös feltételekkel kiadó. Értekezni lehet Kabdebóval. 16108

DREHER HÄGGENMÄCHER

sörgyár KERES Brassó és környékére agilis, jégverem nel rendelkező

képviselőt

Ajánlatok a sörgyár címére, ORADEA, intézendők

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Braşov—Brassó, Kapu-ucca 56—58. Telefon interurban: Szerkesztőhivatal: 1-77 és 82. Bucureşti—Bukarest I, Rulavardul Schitei Măgureanu 21. Telefonszám 353—64.

ELŐFIZETÉSI ÁLLÁS: Havonta 100, negyedévre 333, félre 633, évről 1233 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évről 56 lej. A többi külföldi államokra negyedévre 42, félre 84, évről 168 lej.

Fiókkidóhivatal és szerkesztőség: Hunyad és Alsófehérvár megyék részére Dóra, Str. Ioan Creanza 2. Telefon 17 (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK: Bukarest: Dán János, Gerő Sándor és Koin János. — Brassó: Str. 5. Zarnu-tiu 10. (Oszian Kálmán) — Kolozsvár: Str. Duşan-arilor 7. volt (Sint-utca) Neamtza (István)

Marosvásárhely: Benjámín Arvid Str. Barabie 1. (Sörész-ú) — Nagyszombat: Str. (László) — Szilágysármány (Holtvári Ernő) — Gyula: Str. (Denes József) — Sándor 25 (Denes József)

Központi szervezők: pénzügyi vezető: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEK: tevesznek a kiadóhivatal, a megjelölt, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda Részletes tarifák: kérésre szolgálunk.